

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय
संहिता, पद, जटा, घन पाठः

5.6 पञ्चमकाण्डे षष्ठः प्रश्नः - उपानुवाक्या

Contents

TS 5.6.1.1	5
TS 5.6.1.2	5
TS 5.6.1.3	6
TS 5.6.1.4	7
TS 5.6.2.1	8
TS 5.6.2.2	9
TS 5.6.2.3	10
TS 5.6.2.4	11
TS 5.6.2.5	12
TS 5.6.2.6	13
TS 5.6.3.1	14
TS 5.6.3.2	14
TS 5.6.3.3	15

	2
TS 5.6.3.4	16
TS 5.6.4.1	17
TS 5.6.4.2	18
TS 5.6.4.3	19
TS 5.6.4.4	20
TS 5.6.4.5	20
TS 5.6.5.1	21
TS 5.6.5.2	22
TS 5.6.5.3	23
TS 5.6.6.1	24
TS 5.6.6.2	25
TS 5.6.6.3	26
TS 5.6.6.4	27
TS 5.6.7.1	27

	3
TS 5.6.7.2	28
TS 5.6.7.3	30
TS 5.6.8.1	31
TS 5.6.8.2	32
TS 5.6.8.3	32
TS 5.6.8.4	33
TS 5.6.8.5	34
TS 5.6.8.6	35
TS 5.6.9.1	36
TS 5.6.9.2	37
TS 5.6.9.3	38
TS 5.6.10.1	39
TS 5.6.10.2	40
TS 5.6.10.3	41

	4
TS 5.6.11.1	42
TS 5.6.12.1	42
TS 5.6.13.1	43
TS 5.6.14.1	44
TS 5.6.15.1	45
TS 5.6.16.1	46
TS 5.6.17.1	46
TS 5.6.18.1	47
TS 5.6.19.1	48
TS 5.6.20.1	48
TS 5.6.21.1	49
TS 5.6.22.1	50
TS 5.6.23.1	51

TS 5.6.1.1**TS 5.6.1.1****Samhita Paata**

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका यासु जातः कश्यपो यास्विन्द्रः । अग्निं या गर्भं दधिरे विरूपास्ता
 न आपः शः स्योना भवन्तु ॥ यासां राजा वरुणो याति मद्ध्ये सत्यानृते अवपश्यन् जनानां
 । मधुश्चुतः शुचयो याः पावकास्ता न आपः शः स्योना भवन्तु ॥ यासां देवा द्विवि कृण्वन्ति
 भक्षं या अन्तरिक्षे बहुधा भवन्ति । याः पृथिवीं पयसोन्दन्ति - []

Pada Paata

हिरण्यवर्णा इति हिरण्य - वर्णाः । शुचयः । पावकाः । यासु । जातः । कश्यपः । यासु ।
 इन्द्रः ॥ अग्निम् । याः । गर्भम् । दधिरे । विरूपा इति वि - रूपाः । ताः । नः । आपः
 । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । राजा । वरुणः । याति । मद्ध्ये । सत्यानृते इति
 सत्य - अनृते । अवपश्यन्नित्येव - पश्यन् । जनानाम् ॥ मधुश्चुत इति मधु - चुतः । शुचयः
 । याः । पावकाः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ यासाम् । देवाः
 । द्विवि । कृण्वन्ति । भक्षम् । याः । अन्तरिक्षे । बहुधेति बहु - धा । भवन्ति ॥ याः ।
 पृथिवीम् । पयसा । उन्दन्ति ।

TS 5.6.1.2

TS 5.6.1.2

Samhita Paata

शुक्रास्ता न आपः शः स्योना भवन्तु ॥ शिवेन मा चक्षुषा पश्यताऽऽपः शिवया तनुवोपे
स्पृशत त्वचं मे । सर्वाः अग्नीः रप्सुषदो हुवे वो मयि वर्चो बलमोजो नि धत्त ॥ यदुदः सं
प्रयतीरहा वनदताहते । तस्मादा नद्यो नाम स्थ ता वो नामानि सिन्धवः ॥ यत् प्रेषिता वरुणेन
ताः शीभः समवल्गत ।

Pada Paata

शुक्राः । ताः । नः । आपः । शम् । स्योनाः । भवन्तु ॥ शिवेन । मा । चक्षुषा ।
पश्यत । आपः । शिवया । तनुवा । उपेति । स्पृशत । त्वचम् । मे ॥ सर्वान् । अग्नीन्
। अप्सुषद इत्यप्सु - सदः । हुवे । वः । मयि । वर्चः । बलम् । ओजः । नीति । धत्त
॥ यत् । उदः । सप्रयतीरिति सं - प्रयतीः । अहौ । अनदत । हते ॥ तस्मात् । एति ।
नद्यः । नाम । स्थ । ता । वः । नामानि । सिन्धवः ॥ यत् । प्रेषिता इति प्र - इषिताः
। वरुणेन । ताः । शीभम् । समवल्गतेति सं - अवल्गत ॥

TS 5.6.1.3

TS 5.6.1.3

Samhita Paata

तदा॑मो-दिन्द्रो॑ वो य॒ती-स्तस्मा॑-दापो॑ अनु॑ स्थन ॥ अ॒प॒काम॑ꣳ स्यन्द॑माना॒ अवी॑वरत वो हि॒कं
। इन्द्रो॑ वः शक्ति॑भि दे॒वी-स्तस्मा॑द्-वा॒र्णाम॑ वो हि॒तं ॥ ए॒को दे॒वो अ॒प्य॑तिष्ठ॒थ् स्यन्द॑माना यथा व॒शं
। उ॒दा॒निषु॑-म॒हीरि॑ति॒ तस्मा॑-दु॒द॒क-मु॑च्यते ॥ आ॒पो भ॒द्रा घृ॑तमि॒दाप॑ आ॒सुर॒ग्री-षोमौ॑ बिभ्र॒त्याप॑ इत्
ताः । ती॒व्रो रसो॑ मधु॒पृचा॑ - []

Pada Paata

तत् । आ॒मोत् । इन्द्रः॑ । वः । य॒तीः । तस्मा॑त् । आ॒पः । अ॒न्वि॒ति । स्थ॒न ॥
अ॒प॒काम॑मित्य॑प - का॒मम् । स्यन्द॑मानाः । अवी॑वरत । वः । हि॒कम् ॥ इन्द्रः॑ । वः ।
शक्ति॑भिरि॒ति शक्ति॑-भिः । दे॒वीः । तस्मा॑त् । वाः । ना॒म । वः । हि॒तम् ॥ ए॒कः । दे॒वः
। अ॒पी॒ति । अ॒ति॒ष्ठत् । स्यन्द॑मानाः । य॒थाव॑शमि॒ति यथा॑ - व॒शम् ॥ उ॒दि॒ति । आ॒नि॒षुः ।
म॒हीः । इ॒ति । तस्मा॑त् । उ॒द॒कम् । उ॒च्य॑ते ॥ आ॒पः । भ॒द्राः । घृ॑तम् । इत् । आ॒पः
। आ॒सुः । अ॒ग्री॒षोमा॑वित्य॒ग्री - सोमौ॑ । बि॒भ्र॒ति । आ॒पः । इत् । ताः ॥ ती॒व्रः । रसः॑ ।
मधु॒पृचा॑मि॒ति मधु॒-पृचा॑म् ।

TS 5.6.1.4

TS 5.6.1.4

Samhita Paata

-मरंगुम आ माँ प्राणेनें सह वर्चसा गन् ॥ आदित् पश्याम्युत वां शृणोम्या मा घोषो गच्छति
वाङ् आसां । मन्ये भेजानो अमृतस्य तरहि हिरण्यवर्णा अतृपं यदा वः ॥ आपो हि ष्ठा मयो
भुवस्ता न ऊर्जे दधातन । महे रणाय चक्षसे ॥ यो वः शिवतमो रसस्तस्य भाजयतेह नः
। उशतीरिव मातरः () ॥ तस्मा अरं गमाम वो यस्य क्षयाय जिन्वथ । आपो जनयथा च नः ॥

Pada Paata

अरङ्गुम इत्यरं - गुमः । एति । मा । प्राणेनेति प्र - अनेन । सह । वर्चसा । गन् ॥ आत्
। इत् । पश्यामि । उत । वा । शृणोमि । एति । मा । घोषः । गच्छति । वाक् । नः
। आसाम् ॥ मन्ये । भेजानः । अमृतस्य । तरहि । हिरण्यवर्णा इति हिरण्य - वर्णाः ।
अतृपम् । यदा । वः ॥ आपः । हि । स्थ । मयोभुव इति मयः - भुवः । ताः । नः ।
ऊर्जे । दधातुन ॥ महे । रणाय । चक्षसे ॥ यः । वः । शिवतम् इति शिव - तम् ।
रसः । तस्य । भाजयतु । इह । नः ॥ उशतीः । इव । मातरः () ॥ तस्मै । अरम्
। गमाम् । वः । यस्य । क्षयाय । जिन्वथ ॥ आपः । जनयथा । च । नः ॥ दिवि ।
श्रयस्व । अन्तरिक्षे । यतस्व । पृथिव्या । समिति । भव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म - वर्चसम्
। अस्मि । ब्रह्मवर्चसायेति ब्रह्म - वर्चसाय । त्वा ॥

TS 5.6.2.1

TS 5.6.2.1

Samhita Paata

अपां ग्रहान् गृह्णात्येतद्वाव राजसूयं यदेते ग्रहाः सवोऽग्निर्वरुणसवो राजसूय-मग्निसव-श्चित्यस्ताभ्या-
मेव सूयतेऽथो उभावेव लोकावभि जयति यश्च राजसूयेनेजानस्य यश्चाऽग्निचित आपो भवन्त्यापो वा
अग्नेर्भ्रातृव्या यदुपोऽग्नेरधस्तादुप दधाति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना पराऽस्य भ्रातृव्यो भवत्यमृतं
- []

Pada Paata

अपाम् । ग्रहान् । गृह्णाति । एतत् । वाव । राजसूयमिति राज - सूयम् । यत् । एते
। ग्रहाः । सवः । अग्निः । वरुणसव इति वरुण - सवः । राजसूयमिति राज - सूयम्
। अग्निसव इत्यग्नि - सवः । चित्यः । ताभ्याम् । एव । सूयते । अथो इति । उभौ ।
एव । लोकौ । अभीति । जयति । यः । च । राजसूयेनेति राज - सूयेन । ईजानस्य
। यः । च । अग्निचित इत्यग्नि-चितः । आपः । भवन्ति । आपः । वै । अग्नेः ।
भ्रातृव्याः । यत् । अपः । अग्नेः । अधस्तात् । उपदधातीत्युप - दधाति । भ्रातृव्याभिभूत्या
इति भ्रातृव्य - अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य । भ्रातृव्यः । भवति । अमृतम् ।

TS 5.6.2.2

TS 5.6.2.2

Samhita Paata

ॐ॒वा आप॑स्तस्मा॑-द॒द्भिरव॑तान्त॒-म॒भि षि॑ञ्चन्ति॒ नाऽऽ*र्ति॑माच्छति॒ सर्व॑मायु॑रेति॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य
उ॒ चैना॑ ए॒वं वे॒दान्नं॑ वा आपः॑ प॒शव॑ आपोऽन्नं॑ प॒शवोऽन्ना॑दः प॒शुमान् भ॑वति॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य
उ॒ चैना॑ ए॒वं वेद॑ द्वाद॑श भवन्ति॒ द्वाद॑श मा॒साः स॑व॒थ्सुरः॑ स॑व॒थ्सुरेणै॑वास्मा - []

Pada Paata

वै । आपः । तस्मात् । अ॒द्भिरित्य॑त्-भिः । अव॑तान्त॒मित्य॑व॒-तान्त॑म् । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑न्ति ।
न । आ॒र्तिम् । एति॑ । ऋ॒च्छति॑ । सर्व॑म् । आयुः । एति॑ । यस्य॑ । एताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प
- धी॑यन्ते । यः । उ॒ । च॒ । एनाः॑ । ए॒वम् । वेद॑ । अन्न॑म् । वै । आपः । प॒शवः॑ । आपः
। अन्न॑म् । प॒शवः॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॑न्न - अ॒दः । प॒शुमानि॑ति प॒शु - मान् । भ॒वति॑ । यस्य॑ ।
एताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प-धी॑यन्ते । यः । उ॒ । च॒ । एनाः॑ । ए॒वम् । वेद॑ । द्वाद॑श । भ॒वन्ति॑
। द्वाद॑श । मा॒साः । स॑व॒थ्सुर इति॑ सं - व॒थ्सुरः॑ । स॑व॒थ्सुरेणेति॑ सं - व॒थ्सुरेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।

TS 5.6.2.3

TS 5.6.2.3

Samhita Paata

अन्नमव॑ रुन्धे॒ पात्रा॑णि भवन्ति॒ पात्रे॑ वा अन्नम॑द्यते सयो॑न्येवा॒न्नमव॑ रुन्ध॒ आ द्वा॑द॒शात् पुरु॑षा॒दन्न॑-
म॒त्यथो॑ पात्रा॒न्न छि॑द्यते॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य उ॑ चै॒ना ए॒वं वे॒द कुं॑भाश्च॑ कुं॒भीश्च॑ मि॒थुना॑नि॒ भवन्ति॑
मि॒थुन॑स्य॒ प्रजा॑त्यै॒ प्र प्र॒जया॑ प॒शुभि॑र्मि॒थुनै॑र्जा॒यते॒ यस्यै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ य उ॑ - []

Pada Paata

अन्न॑म् । अवे॑ति । रुन्धे॒ । पात्रा॑णि । भव॑न्ति । पात्रे॑ । वै । अन्न॑म् । अ॒द्यते॒ । सयो॑नीति॒
स - यो॒नि । ए॒व । अन्न॑म् । अवे॑ति । रुन्धे॒ । ए॒ति । द्वा॑द॒शात् । पुरु॑षात् । अन्न॑म् । अ॒त्ति
। अथो॑ इति॒ । पात्रा॑त् । न । छि॑द्यते॒ । यस्य॑ । ए॒ताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒धीयन्ते॑ । यः
। उ॒ । च॒ । ए॒नाः । ए॒वम् । वे॒द । कुं॑भाः । च॒ । कुं॑भीः । च॒ । मि॒थुना॑नि । भव॑न्ति ।
मि॒थुन॑स्य॒ । प्रजा॑त्या॒ इति॒ प्र - जा॑त्यै । प्रे॑ति । प्र॒जये॑ति॒ प्र - जया॑ । प॒शुभि॑रिति॒ प॒शु - भिः ।
मि॒थुनैः । जा॑यते॒ । यस्य॑ । ए॒ताः । उ॒पधी॑यन्त॒ इत्यु॑प॒धीयन्ते॑ । यः । उ॒ ।

TS 5.6.2.4

TS 5.6.2.4

Samhita Paata

चै॒ना ए॒वं वे॒द शु॒ग्वा अ॒ग्निः सोऽ॒द्भ्यु॑र्न यज॑मानं प्र॒जाः शु॒चाऽ॒र्पय॑ति॒ यद॑प उ॒प॒दधा॑ति॒ शुच॑मे॒वास्य॑
शम॑यति॒ नाऽऽ॒र्तिमा॑च्छत्य॒द्भ्यु॑र्न यज॑मानः॒ शाम्य॑न्ति प्र॒जा यत्रै॑ता उ॒पधी॑यन्ते॒ ऽपां॑ वा ए॒तानि॑
हृद॑यानि॒ यदे॑ता आपो॒ यदे॑ता अ॒प उ॒प॒दधा॑ति॒ दि॒व्याभि॑रे॒वैनाः॑ सः सृ॑जति॒ वर॑षु॒कः पर्ज॑न्यो - []

Pada Paata

च । ए॒नाः । ए॒वम् । वे॒दं । शु॒क् । वै । अ॒ग्निः । सः । अ॒द्भ्यु॒म् । य॒ज॑मानम् ।
 प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । शु॒चा । अ॒र्प॒य॒ति । यत् । अ॒पः । उ॒प॒द॒धा॒तीत्यु॑प - द॒धा॑ति ।
 शु॒च॑म् । ए॒व । अ॒स्य॒ । श॒म॒य॒ति । न । आ॒र्ति॑म् । ए॒ति॑ । ऋ॒च्छ॒ति । अ॒द्भ्यु॒ः । न ।
 य॒ज॑मानः । शा॒म्य॑न्ति । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । य॒त्र । ए॒ताः । उ॒प॒धी॒यन्त॑ इत्यु॑प - धी॒यन्ते॑
 । अ॒पाम् । वै । ए॒तानि॑ । हृ॒द॑यानि । यत् । ए॒ताः । आ॒पः । यत् । ए॒ताः । अ॒पः ।
 उ॒प॒द॒धा॒तीत्यु॑प - द॒धा॑ति । दि॒व्याभिः॑ । ए॒व । ए॒नाः । स॒मि॒ति॑ । सृ॒ज॒ति । व॒र॒षु॒कः । प॒र्जन्यः॑ ।

TS 5.6.2.5**TS 5.6.2.5****Samhita Paata**

भवति॒ यो वा ए॒तासा॑मा॒यत॑नं कृ॒प्तिं॑ वे॒दाऽऽ*य॑त॒नवान्॑ भवति॒ कल्प॑ते ऽस्मा अनु॒सी॒तमु॑प॒ द॒धा॒त्ये॒तद्वा
 आ॑सा॒मा॒यत॑न॒मेषा॑ कृ॒प्तिर्य॑ एवं वे॒दाऽऽ*य॑त॒नवान्॑ भवति॒ कल्प॑तेऽस्मै द्वा॒द्वंम॒न्या उ॑प॒ द॒धा॒ति च॑त॒स्रो
 म॒द्ध्ये॒ धृ॒त्या अ॒न्नं॑ वा इ॒ष्ट॑का ए॒तत् ख॒लु वै सा॒क्षाद॒न्नं॑ य॒देष॑ च॒रु॒र्यदे॑तं च॒रुमु॑प॒ द॒धा॒ति सा॒क्षा - []

Pada Paata

भ॒व॒ति॒ । यः । वै । ए॒तासा॑म् । आ॒य॒त॑न॒मित्या॑ - य॒त॑नम् । कृ॒प्ति॑म् । वे॒दं । आ॒य॒त॑न॒वानि॒त्या॒य॒त॑न
 - वा॒न् । भ॒व॒ति॒ । कल्प॑ते । अ॒स्मै । अनु॒सी॒त॒मित्य॑नु - सी॒तम् । उ॒पे॒ति॑ । द॒धा॒ति॒ । ए॒तत्

। वै । आ॒साम् । आ॒यत॑न॒मित्या॑ - यत॑नम् । ए॒षा । कृ॒षिः । यः । ए॒वम् । वेद॑ ।
 आ॒यत॑नवा॒नित्या॑यत॑न - वा॒न् । भ॒वति॑ । क॒ल्प॑ते । अ॒स्मै । दृ॒ढमि॑ति॒ द्वं - द्वम् । अ॒न्याः ।
 उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । च॒त॑स्रः । म॒द्भ्ये॑ । धृ॒त्यै॑ । अ॒न्नम् । वै । इ॒ष्टकाः॑ । ए॒तत् । ख॒लु॑ ।
 वै । सा॒क्षादि॑ति॒ स-अ॒क्षात् । अ॒न्नम् । यत् । ए॒षः । च॒रुः । यत् । ए॒तम् । च॒रुम् ।
 उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प - दधा॑ति । सा॒क्षादि॑ति॒ स - अ॒क्षात् ।

TS 5.6.2.6

TS 5.6.2.6

Samhita Paata

दे॒वास्मा॑ अ॒न्नम॑व॒ रुन्धे॑ म॒द्भ्य॑त उ॒प॑ दधाति म॒द्भ्य॑त ए॒वास्मा॑ अ॒न्नं दधा॑ति तस्मा॑न् म॒द्भ्य॑तोऽ॒न्नम॑द्यते
 बा॒र॒ह॒स्प॒त्यो भ॑वति ब्रह्म वै दे॒वानां॑ बृ॒ह॒स्प॒ति-ब्र॑ह्म॒णै॒वास्मा॑ अ॒न्नम॑व॒ रुन्धे॑ ब्रह्मव॒र्च॒सम॑सि ब्रह्मव॒र्च॒साय॑
 त्वे॒त्याह॑ तेज॒स्वी ब्र॑ह्मव॒र्च॒सी भ॑वति यस्यै॒ष उ॑प॒धी॒यते॑ य उ॑ चैनमे॒वं वेद॑ ॥

Pada Paata

ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑ । म॒द्भ्य॑तः । उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । म॒द्भ्य॑तः । ए॒व ।
 अ॒स्मै । अ॒न्नम् । दु॒धाति॑ । तस्मा॑त् । म॒द्भ्य॑तः । अ॒न्नम् । अ॒द्यते॑ । बा॒र॒ह॒स्प॒त्यः । भ॒वति॑
 । ब्रह्म॑ । वै । दे॒वाना॑म् । बृ॒ह॒स्प॒तिः । ब्रह्म॑णा । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नम् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे॑
 । ब्रह्मव॒र्च॒समि॑ति॒ ब्रह्म - व॒र्च॒सम् । अ॒सि॑ । ब्रह्मव॒र्च॒साये॑ति॒ ब्रह्म - व॒र्च॒साय॑ । त्वा॒ । इति॑ ।
 आ॒ह॒ । तेज॒स्वी । ब्रह्मव॒र्च॒सीति॑ ब्रह्म - व॒र्च॒सी । भ॒वति॑ । यस्य॑ । ए॒षः । उ॒प॒धी॒यत॑ इत्यु॒प -
 धी॒यते॑ । यः । उ॒ । च॒ । ए॒नम् । ए॒वम् । वेद॑ ॥

TS 5.6.3.1

TS 5.6.3.1

Samhita Paata

भूतेष्टका उपं दधात्यत्रात्र वै मृत्युर्जायते यत्रयत्रैव मृत्युर्जायते तत एवैनमव यजते तस्मादग्निचिथ्
सर्वमायुरेति सर्वे ह्यस्य मृत्यवो ऽवैष्टास्तस्मादग्निचिन्नाभिचरित्वै प्रत्यगेनमभिचारः स्तृणुते सूयते
वा एष योऽग्निं चिनुते देवसुवामेतानि हवींषि भवन्त्येतावन्तो वै देवानां सुवास्त एवा - []

Pada Paata

भूतेष्टका इति भूत - इष्टकाः । उपेति । दधाति । अत्रात्रेत्यत्र-अत्र । वै । मृत्युः । जायते
। यत्रयत्रेति यत्र-यत्र । एव । मृत्युः । जायते । ततः । एव । एनम् । अवेति । यजते
। तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि - चित् । सर्वम् । आयुः । एति । सर्वे । हि । अस्य ।
मृत्यवः । अवैष्टा इत्यव - इष्टाः । तस्मात् । अग्निचिदित्यग्नि - चित् । न । अभिचरित्वा
इत्यभि-चरित्वै । प्रत्यक् । एनम् । अभिचार इत्यभि - चारः । स्तृणुते । सूयते । वै ।
एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । देवसुवामिति देव - सुवाम् । एतानि । हवींषि । भवन्ति
। एतावन्तः । वै । देवानाम् । सुवाः । ते । एव ।

TS 5.6.3.2

TS 5.6.3.2

Samhita Paata

-स्मै सुवान् प्र यच्छन्ति त एनं सुवन्ते सुवोऽग्निर्वरुणसुवो राजसूयं ब्रह्मसुवश्चित्यो देवस्य त्वा
सवितुः प्रसुव इत्याह सवितृप्रसूत एवैनं ब्रह्मणा देवताभिर्भिषिञ्चत्यन्न-स्यान्नस्याभिषिञ्चत्यन्न-
स्यान्नस्या-वरुद्धयै पुरस्तात् प्रत्यञ्चमभिषिञ्चति पुरस्ताद्धि प्रतीची-नमन्नमद्यते शीरुषतोऽभिषिञ्चति
शीरुषतो ह्यन्नमद्यत आ मुखादुन्ववन्नावयति - []

Pada Paata

अस्मै । सुवान् । प्रेति । यच्छन्ति । ते । एनम् । सुवन्ते । सुवः । अग्निः । वरुणसुव
इति वरुण - सुवः । राजसूयमिति राज - सूयम् । ब्रह्मसुव इति ब्रह्म-सुवः । चित्यः । देवस्य
। त्वा । सवितुः । प्रसुव इति प्र - सुवे । इति । आह । सवितृप्रसूत इति सवितृ-प्रसूतः ।
एव । एनम् । ब्रह्मणा । देवताभिः । अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य ।
अभीति । सिञ्चति । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य - अन्नस्य । अवरुद्धया इत्यव - रुद्धयै । पुरस्तात्
। प्रत्यञ्चम् । अभीति । सिञ्चति । पुरस्तात् । हि । प्रतीचीनम् । अन्नम् । अद्यते ।
शीरुषतः । अभीति । सिञ्चति । शीरुषतः । हि । अन्नम् । अद्यते । एति । मुखात् ।
अन्ववन्नावयतीत्यनु - अवन्नावयति ।

TS 5.6.3.3

TS 5.6.3.3

Samhita Paata

मुख॒त ए॒वास्मा॑ अ॒न्नाद्यं॑ द॒धात्य॑ग्रेस्त्वा॒ साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒हैष वा अ॒ग्नेः सु॒वस्तेनै॒वैन॑म॒भि
षिञ्च॑ति बृह॒स्पते॑स्त्वा॒ साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒ह ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पति॑र्ब्रह्म॑णै॒वैन॑म॒भि षिञ्च॑तीन्द्र॑स्य
त्वा॒ साम्रा॑ज्येना॒भि षिञ्चा॑मीत्या॒हेन्द्रि॒यमे॒वास्मि॑न्नु॒परि॑ष्ठाद् द॒धात्ये॒ त - []

Pada Paata

मुख॒तः । ए॒व । अ॒स्मै । अ॒न्नाद्य॑मित्य॒न्न -अद्य॑म् । द॒धाति॑ । अ॒ग्नेः । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॑
सां - रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्चा॑मि । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । सु॒वः । तेन॑ ।
ए॒व । ए॒नम् । अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । बृह॒स्पतेः॑ । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॑ सां-रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑
। सिञ्चा॑मि । इति॑ । आ॒ह । ब्रह्म॑ । वै । दे॒वाना॑म् । बृह॒स्पतिः॑ । ब्रह्म॑णा । ए॒व । ए॒नम्
। अ॒भीति॑ । सिञ्च॑ति । इन्द्र॑स्य । त्वा॒ । साम्रा॑ज्येनेति॑ सां - रा॒ज्येन॑ । अ॒भीति॑ । सिञ्चा॑मि ।
इति॑ । आ॒ह । इन्द्रि॒यम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । उ॒परि॑ष्ठात् । द॒धाति॑ । ए॒तत् ।

TS 5.6.3.4

TS 5.6.3.4

Samhita Paata

-द्वै राजसूयस्य रूपं य एवं विद्वानग्निं चिनुत उभावेव लोकावभि जयति यश्च राजसूयेनेजानस्य यश्चाग्निचित इन्द्रस्य सुषुवाणस्य दशधेन्द्रियं वीर्यं पराऽपतत् तद्देवाः सौत्रामण्या समभरन्थ सूयते वा एष योऽग्निं चिनुतेऽग्निं चित्वा सौत्रामण्या यजेतेन्द्रियमेव वीर्यं सभृत्याऽऽत्मन् धत्ते ॥

Pada Paata

वै । राजसूयस्येति राज - सूयस्य । रूपम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । उभौ । एव । लोकौ । अभीति । जयति । यः । च । राजसूयेनेति राज - सूयेन । ईजानस्य । यः । च । अग्निचित इत्यग्नि - चितः । इन्द्रस्य । सुषुवाणस्य । दशधेति दश - धा । इन्द्रियम् । वीर्यम् । परेति । अपतत् । तत् । देवाः । सौत्रामण्या । समिति । अभरन् । सूयते । वै । एषः । यः । अग्निम् । चिनुते । अग्निम् । चित्वा । सौत्रामण्या । यजेत । इन्द्रियम् । एव । वीर्यम् । सभृत्येति सं - भृत्यं । आत्मन् । धत्ते ॥

TS 5.6.4.1

TS 5.6.4.1

Samhita Paata

सजूरब्दोऽयावभिः सजूरुषा अरुणीभिः सजूः सूर्य एतशेन सजोषावश्विना दशसोभिः सजूरग्निर्वैश्वानर इडाभिर्घृतेन स्वाहा संवत्सरो वा अब्दो मासा अयावा उषा अरुणी सूर्य एतश इमे अश्विना संवत्सरोऽग्निर्वैश्वानरः पशव इडा पशवो घृतं संवत्सरं पशवोऽनु प्र जायन्ते संवत्सरेणैवास्मै पशून् प्रजनयति दर्भस्तम्बे जुहोति य - []

Pada Paata

स॒जूरि॑तिं स - जूः । अब्दः । अया॑वभि॒रित्यया॑व - भिः । स॒जूरि॑तिं स - जूः । उ॒षाः । अरु॑णीभिः । स॒जूरि॑तिं स - जूः । सूर्यः । एत॑शेन । स॒जोषा॑वि॒तिं स - जोषौ । अ॒श्विना॑ । द॒शसो॑भि॒रिति॑ द॒शसः॑ - भिः । स॒जूरि॑तिं स-जूः । अ॒ग्निः । वैश्वान॑रः । इडा॑भिः । घृ॒तेन॑ । स्वाहा॑ । सँव॒थ्सुर॑ इति॑ सं-व॒थ्सुरः॑ । वै । अब्दः । मासाः॑ । अया॑वाः । उ॒षाः । अरु॑णी । सूर्यः । एत॑शः । इमे॑ इति॑ । अ॒श्विना॑ । सँव॒थ्सुर॑ इति॑ सं - व॒थ्सुरः॑ । अ॒ग्निः । वैश्वान॑रः । प॒शवः॑ । इडा॑ । प॒शवः॑ । घृ॒तम् । सँव॒थ्सुरमि॑ति॑ सं - व॒थ्सुरम् । प॒शवः॑ । अनु॑ । प्रेति॑ । जा॒यन्ते॑ । सँव॒थ्सुरेणे॑ति॑ सं - व॒थ्सुरेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । प्रेति॑ । ज॒नय॑ति । दु॒र्भस्त॒वम् इति॑ दु॒र्भ - स्त॒वम् । जुहो॑ति । यत् ।

TS 5.6.4.2**TS 5.6.4.2****Samhita Paata**

-द्वा अ॒स्या अ॒मृतं॑ यद्-वी॒र्यं॑ तद्-दु॒र्भास्तस्मि॑न् जुहोति॑ प्रैव जा॑यते ऽन्ना॒दो भ॑वति॑ यस्यै॒वं जुह॑त्ये॒ता वै दे॒वता॑ अ॒ग्नेः पु॒रस्ता॑द्वागा॒स्ता ए॒व प्री॑णा॒त्यथो॑ चक्षु॒रेवा॑ग्नेः पु॒रस्ता॑त् प्र॒ति द॑धा॒त्यन॑न्धो भवति॑ य एवं वेदा॑ऽऽ*पो॒ वा इ॒दम॑ग्ने॑ सलिल॒मासी॑त् स प्र॒जाप॑तिः पुष्कर॒पर्णे वातो॑ भूतो॑ऽलेलाय॒त् सः - []

Pada Paata

वै । अ॒स्याः । अ॒मृत॑म् । यत् । वी॒र्य॑म् । तत् । दु॒र्भाः । तस्मि॑न् । जु॒होति॑ । प्रेति॑ ।
 ए॒व । जा॒यते॑ । अ॒न्नाद॑ इत्य॑न्न - अ॒दः । भ॒वति॑ । यस्य॑ । ए॒वम् । जु॒ह्वति॑ । ए॒ताः ।
 वै । दे॒वताः॑ । अ॒ग्नेः । पु॒रस्ता॑द्भागा इति॑ पु॒रस्ता॑त् - भा॒गाः । ताः । ए॒व । प्री॑णाति ।
 अथो॑ इति॑ । चक्षुः॑ । ए॒व । अ॒ग्नेः । पु॒रस्ता॑त् । प्रती॑ति । दु॒धाति॑ । अ॒नन्धः॑ । भ॒वति॑
 । यः । ए॒वम् । वेद॑ । आपः॑ । वै । इ॒दम् । अ॒ग्ने॑ । स॒लिल॑म् । आ॒सीत् । सः ।
 प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॑तिः । पु॒ष्कर॑पूर्ण इति॑ पु॒ष्कर॑ - पूर्णे॑ । वातः॑ । भूतः॑ । अ॒लेला॑यत् । सः ।

TS 5.6.4.3

TS 5.6.4.3

Samhita Paata

प्रति॑ष्ठां नाऽवि॑न्दत् स ए॒तदु॑पां कु॒लाय॑मपश्यत् तस्मि॑न् अ॒ग्निम॑चिनुत् तद्वि॒यम॑भवत् ततो॒ वै स प्र॑त्य॒तिष्ठ॑द्यां
 पु॒रस्ता॑दु॒पा-द॑धात् तच्छि॑रो ऽभ॒वत् सा प्रा॑ची दि॒ग्यां दक्षि॑णत उ॒पाद॑धात् स दक्षि॑णः प॒क्षोऽभ॒वत्
 सा दक्षि॑णा दि॒ग्यां प॒श्चा-दु॑पाद॑धात् तत् पु॒च्छम॑भवत् सा प्र॒तीची॑ दि॒ग्यामु॑त्तरत् उ॒पाद॑धात् - []

Pada Paata

प्र॒तिष्ठा॑मिति॑ प्रति॑ - स्था॒म् । न । अ॒वि॑न्दत् । सः । ए॒तत् । अ॒पाम् । कु॒लाय॑म् । अ॒पश्य॑त्
 । तस्मि॑न् । अ॒ग्निम् । अ॒चि॑नुत् । तत् । इ॒यम् । अ॒भव॑त् । ततः॑ । वै । सः । प्रती॑ति ।
 अ॒तिष्ठ॑त् । याम् । पु॒रस्ता॑त् । उ॒पाद॑धादित्यु॑प - अ॒दधा॑त् । तत् । शि॒रः । अ॒भव॑त् । सा ।

प्राचीं । दिक् । याम् । दक्षिणतः । उपादधादित्युप - अदधात् । सः । दक्षिणः । पक्षः ।
 अभवत् । सा । दक्षिणा । दिक् । याम् । पश्चात् । उपादधादित्युप-अदधात् । तत् । पुच्छम् ।
 अभवत् । सा । प्रतीची । दिक् । याम् । उत्तरत इत्युत् - तरतः । उपादधादित्युप - अदधात् ।

TS 5.6.4.4

TS 5.6.4.4

Samhita Paata

स उत्तरः पक्षोऽभवत् सोदीची दिग्यामुपरिष्ठा-दुपादधात् तत् पृष्ठमभवत् सोर्द्धा दिगियं वा अग्निः
 पञ्चैष्टक-स्तस्माद्-यदस्यां खनन्त्यभीष्टकां तृन्दन्त्यभि शर्करां सर्वा वा इयं वयोभ्यो नक्तं दृशे
 दीप्यते तस्मादिमां वयांसि नक्तं नाद्व्यासते य एवं विद्वानग्निं चिनुते प्रत्येव - []

Pada Paata

सः । उत्तर इत्युत् - तरः । पक्षः । अभवत् । सा । उदीची । दिक् । याम् । उपरिष्ठात्
 । उपादधादित्युप - अदधात् । तत् । पृष्ठम् । अभवत् । सा । ऊर्द्धा । दिक् । इयम् ।
 वै । अग्निः । पञ्चैष्टक इति पञ्च-इष्टकः । तस्मात् । यत् । अस्याम् । खनन्ति । अभीतिं
 । इष्टकाम् । तृन्दन्ति । अभीतिं । शर्कराम् । सर्वा । वै । इयम् । वयोभ्य इति वयः -
 भ्यः । नक्तम् । दृशे । दीप्यते । तस्मात् । इमाम् । वयांसि । नक्तम् । न । अधीतिं ।
 आसते । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते । प्रतीतिं । एव ।

TS 5.6.4.5

TS 5.6.4.5

Samhita Paata

तिष्ठत्यभि दिशो जयत्याग्नेयो वै ब्राह्मणस्तस्माद्ब्राह्मणाय सर्वासु दिक्ष्वर्द्धकः स्वामेव तद्दिशमन्वेत्यपां वा अग्निः कुलायं तस्मादापोऽग्निं हारुकाः स्वामेव तद्योनिं प्रविशन्ति ॥

Pada Paata

तिष्ठति । अभीति । दिशः । जयति । आग्नेयः । वै । ब्राह्मणः । तस्मात् । ब्राह्मणाय । सर्वासु । दिक्षु । अर्द्धकम् । स्वाम् । एव । तत् । दिशम् । अन्विति । एति । अपाम् । वै । अग्निः । कुलायम् । तस्मात् । आपः । अग्निम् । हारुकाः । स्वाम् । एव । तत् । योनिम् । प्रेति । विशन्ति ॥

TS 5.6.5.1

TS 5.6.5.1

Samhita Paata

संवत्सरमुख्यं भूत्वा द्वितीये संवत्सरे आग्नेयमष्टाकपालं निर्वपेद्वैन्द्रमेकादशकपालं वैश्वदेवं द्वादशकपालं बारहस्पत्यं चरुं वैष्णवं त्रिकपालं तृतीये संवत्सरेऽभिजितां यजेत यदष्टाकपालो भवत्यष्टाक्षरा गायत्र्याग्नेयं गायत्रं प्रातस्सवनं प्रातस्सवनमेव तेन दाधार गायत्रीं छन्दो यदेकादशकपालो भवत्येकादशाक्षरा

त्रिष्टुगैन्द्रं त्रैष्टुभं माद्वयान्दिनः सवनं माद्वयान्दिनमेव सवनं तेन दाधार त्रिष्टुभं - []

Pada Paata

संवत्सरमिति सं - वत्सरम् । उख्यम् । भृत्वा । द्वितीयै । संवत्सर इति सं - वत्सरे । आग्नेयम् । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निरिति । वपेत् । ऐन्द्रम् । एकादशकपालमित्येकादश - कपालम् । वैश्वदेवमिति वैश्व - देवम् । द्वादशकपालमिति द्वादश - कपालम् । बारूहस्पत्यम् । चरुम् । वैष्णवम् । त्रिकपालमिति त्रि - कपालम् । तृतीयै । संवत्सर इति सं - वत्सरे । अभिजितेत्यभि - जिता । यजेत् । यत् । अष्टाकपाल इत्यष्टा - कपालः । भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री । आग्नेयम् । गायत्रम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः - सवनम् । प्रातस्सवनमिति प्रातः-सवनम् । एव । तेन । दाधार । गायत्रीम् । छन्दः । यत् । एकादशकपाल इत्येकादश - कपालः । भवति । एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुक् । ऐन्द्रम् । त्रैष्टुभम् । माद्वयान्दिनम् । सवनम् । माद्वयान्दिनम् । एव । सवनम् । तेन । दाधार । त्रिष्टुभम् ।

TS 5.6.5.2

TS 5.6.5.2

Samhita Paata

छन्दो यद्-द्वादशकपालो भवति द्वादशाक्षरा जगती वैश्वदेवं जागतां तृतीयसवनं तृतीयसवनमेव तेन दाधार जगतीं छन्दो यद्-बारूहस्पत्यश्चरुर्भवति ब्रह्म वै देवानां बृहस्पतिर्ब्रह्मैव तेन दाधार यद्-वैष्णवस्त्रिकपालो भवति यज्ञो वै विष्णुर्यज्ञमेव तेन दाधार यत् तृतीये संवत्सरेऽभिजिता

यज॑तेऽभिजि॑त्यै यथ॑ सँव॒थ्सुर॑मुख्यं बि॒भर्ती॑ममेव - []

Pada Paata

छन्दः । यत् । द्वाद॑शकपाल॒ इति॑ द्वाद॑श - क॒पालः । भव॑ति । द्वाद॑शाक्षरेति॑ द्वाद॑शा-अ॒क्षरा॑ । जग॑ती । वैश्व॑देवमिति॑ वैश्व - देवम् । जाग॑तम् । तृती॒यस॒वनमिति॑ तृतीय - स॒वनम् । तृती॒यस॒वनमिति॑ तृतीय - स॒वनम् । एव । तेन॑ । दा॒धार॒ । जग॑तीम् । छन्दः । यत् । बा॒रु॒हस्प॑त्यः । च॒रुः । भव॑ति । ब्रह्म॑ । वै । देवा॑नाम् । बृह॑स्पतिः । ब्रह्म॑ । एव । तेन॑ । दा॒धार॒ । यत् । वैष्ण॑वः । त्रि॒क॒पाल॑ इति॑ त्रि - क॒पालः । भव॑ति । य॒ज्ञः । वै । विष्णुः॑ । य॒ज्ञम् । एव । तेन॑ । दा॒धार॒ । यत् । तृती॒यै । सँव॒थ्सुर॑ इति॑ सं - व॒थ्सुरे॑ । अ॒भिजि॑तेत्य॑भि - जिता॑ । यज॑ते । अ॒भिजि॑त्या॒ इत्य॑भि - जि॒त्यै । यत् । सँव॒थ्सुर॑मिति॑ सं - व॒थ्सुरम् । उ॒ख्यम् । बि॒भर्ति॑ । इ॒मम् । एव ।

TS 5.6.5.3

TS 5.6.5.3

Samhita Paata

तेन॑ लो॒कः स्पृ॑णोति॒ यद् द्वि॒तीये॑ सँव॒थ्सुरे॑ऽग्निं चि॑नुते॒ ऽन्तरि॑क्षमेव तेन॑ स्पृ॑णोति॒ यत् तृती॒ये सँव॒थ्सुरे॑ यज॑तेऽमुमेव तेन॑ लो॒कः स्पृ॑णोत्येतं॒ वै पर॑ आट्णारः॒ कक्षी॑वाः॒ औशि॑जो वी॒तह॑व्यः॒ श्राय॑स॒स्रसद॑स्युः पौरु॑कु॒थ्स्यः प्र॒जाका॑मा अचि॒न्वत् ततो॑ वै ते स॒हस्र॑ः॒ सह॑स्रं पु॒त्रान॑विन्दन्त॒ प्रथ॑ते प्र॒जया॑ प॒शुभि॑स्तां मा॒त्रामा॑प्नोति॒ यां तेऽग॑च्छन् य एवं () वि॒द्वाने॑तम॒ग्निं चि॑नुते ॥

Pada Paata

तेन॑ । लो॒कम् । स्पृ॒णो॒ति॒ । यत् । द्वि॒तीये॑ । सं॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रे । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते
 । अ॒न्तरि॑क्षम् । ए॒व । तेन॑ । स्पृ॒णो॒ति॒ । यत् । तृ॒तीये॑ । सं॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रे ।
 यज॑ते । अ॒मुम् । ए॒व । तेन॑ । लो॒कम् । स्पृ॒णो॒ति॒ । ए॒तम् । वै । परः॑ । आ॒ट्णारः॑ ।
 क॒क्षीवा॑निति॑ क॒क्षी - वा॒न् । औ॒शिजः॑ । वी॒तह॑व्य इति॑ वी॒त - ह॒व्यः । श्रा॒य॒सः । त्र॒सद॑स्युः
 । पौ॒रु॒कु॒त्स्य इति॑ पौ॒रु - कु॒त्स्यः । प्र॒जाका॑मा इति॑ प्र॒जा-का॑माः । अ॒चि॒न्व॒त॒ । ततः॑ । वै ।
 ते । सह॑स्र॒सह॑स्रमिति॑ सह॑स्रं - सह॑स्रम् । पु॒त्रान् । अ॒वि॒न्द॒न्त॒ । प्रथ॑ते । प्र॒जये॑ति॒ प्र - जया॑
 । प॒शुभि॑रिति॑ प॒शु-भिः॑ । ताम् । मा॒त्रा॑म् । आ॒प्नो॒ति॒ । याम् । ते । अ॒गच्छ॑न् । यः । ए॒वम्
 () । वि॒द्वान् । ए॒तम् । अ॒ग्निम् । चि॒नु॒ते ॥

TS 5.6.6.1**TS 5.6.6.1****Samhita Paata**

प्र॒जाप॑तिर॒ग्निम॑चिनुत॒ स क्षु॑रप॑विर्भू॒त्वाऽति॑ष्ठत् तं दे॒वा बि॑भ्य॒न्तो नो॑पा॒ऽऽ*य॑न् ते छ॒न्दो॑भि॒रा॒त्मानं॑
 छा॒दयि॑त्वोपा॒ऽऽ*य॑न् तच्छ॒न्द॑सां छ॒न्द॒स्त्वं ब्र॑ह्म॒ वै छ॒न्दा॑सि॒ ब्रह्म॑ण॒ ए॒तद्-रू॑पं यत् कृ॑ष्णाजि॒नं
 का॒र्ष्णा॑ उ॒पा॒न॒हा॒वुप॑ मुञ्च॒ते छ॒न्दो॑भि॒रे॒वाऽऽ*त्मानं॑ छा॒दयि॑त्वाऽ॒ग्निमु॑प॒ चर॑त्या॒त्मनो॑ऽहि॒सा॑यै दे॒वनि॑धि॒र्वा
 ए॒ष नि॑ धी॒यते॑ यद॒ग्नि - []

Pada Paata

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अग्निम् । अचिनुत् । सः । क्षुरपविरिति क्षुर - पविः । भूत्वा ।
 अतिष्ठत् । तम् । देवाः । बिभ्यतः । न । उपेति । आयन्न । ते । छन्दोभिरिति छन्दः
 - भिः । आत्मानम् । छादयित्वा । उपेति । आयन्न । तत् । छन्दसाम् । छन्दस्त्वमिति
 छन्दः - त्वम् । ब्रह्म । वै । छन्दांसि । ब्रह्मणः । एतत् । रूपम् । यत् । कृष्णाजिनमिति
 कृष्ण - अजिनम् । कार्ष्णी इति । उपानहौ । उपेति । मुञ्चते । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः
 । एव । आत्मानम् । छादयित्वा । अग्निम् । उपेति । चरति । आत्मनः । अहिंसायै ।
 देवनिधिरिति देव - निधिः । वै । एषः । नीति । धीयते । यत् । अग्निः ।

TS 5.6.6.2

TS 5.6.6.2

Samhita Paata

-रन्ये वा वै निधिमगुप्तं विन्दन्ति न वा प्रति प्र जानात्युखामा क्रामत्यात्मानमेवाधिपां कुरुते गुप्त्या
 अथो खल्वाहुर्नाऽऽक्रम्येति नैर्ऋत्युखा यदाक्रमेन्नैर्ऋत्या आत्मानमपि दद्व्यात् तस्मान्नाऽऽक्रम्या
 पुरुषशीर्षमुप दधाति गुप्त्या अथो यथा ब्रूयादेतन्मे गोपायेति तादृगेव तत् - []

Pada Paata

अन्ये । वा । वै । निधिमिति नि - धिम् । अगुप्तम् । विन्दन्ति । न । वा । प्रति । प्रेति ।
 जानाति । उखाम् । एति । क्रामति । आत्मानम् । एव । अधिपामित्यधि - पाम् । कुरुते

। गु॒प्त्यै॑ । अ॒थो॒ इति॑ । ख॒लु॑ । आ॒हुः॑ । न । आ॒क्र॒म्ये॒त्या॑ - क्र॒म्या॑ । इति॑ । नै॒रु॒ऋ॒तीति॑
 नैः-ऋ॒ती । उ॒खा । यत् । आ॒क्रा॒मे॒दि॒त्या॑ - क्रा॒मे॒त् । नि॒रु॒ऋ॒त्या॑ इति॑ निः-ऋ॒त्यै॑ । आ॒त्मा॒न॑म्
 । अ॒पीति॑ । दु॒द्ध्य॒त् । तस्मा॑त् । न । आ॒क्र॒म्ये॒त्या॑-क्र॒म्या॑ । पु॒रु॒ष॒शी॒रु॒षमि॑ति॒ पु॒रु॒ष - शी॒रु॒षम्
 । उ॒पेति॑ । दु॒धा॒ति॑ । गु॒प्त्यै॑ । अ॒थो॒ इति॑ । य॒था॑ । ब्रू॒यात् । ए॒तत् । मे॒ । गो॒पा॒य॒ । इति॑ ।
 ता॒दृक् । ए॒व । तत् ।

TS 5.6.6.3

TS 5.6.6.3

Samhita Paata

प्र॒जाप॑ति॒र्वा अ॒थ॒र्वा ऽग्नि॑रे॒व दु॒द्ध्य॒ङ्गाथ॑र्व॒णस्त॑स्येष्ट॒का अ॒स्थान्ये॑त॒ ह वा॒व तद्-ऋ॒षि॑र॒भ्यनू॑वा॒चेन्द्रो॑
 द॒धी॒चो अ॒स्थभि॑रिति॒ यदि॑ष्ट॒काभि॑र॒ग्निं चि॑नोति॒ सात्मा॑न॒मेवा॒ग्निं चि॑नुते॒ सात्मा॑मु॒ष्मिन् लो॒के भ॑वति॒ य
 ए॒वं वे॒दु शरी॑रं॒ वा ए॒तद॒ग्नेर्य॑च्चि॒त्यं आ॒त्मा वै॑श्वा॒नरो॑ यच्चि॒ते वै॑श्वा॒नरं॑ जु॒होति॑ शरी॒रमे॒व स॒ऋ॒कृ॒त्या - []

Pada Paata

प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । वै । अ॒थ॒र्वा । अ॒ग्निः । ए॒व । दु॒द्ध्य॒ङ् । आ॒थ॒र्व॒णः । तस्य॑ ।
 इ॒ष्ट॒काः । अ॒स्थानि॑ । ए॒तम् । ह । वा॒व । तत् । ऋ॒षिः । अ॒भ्यनू॑वा॒चेत्य॑भि - अ॒नू॒वाच॑ ।
 इन्द्रो॑ । दु॒धी॒चः । अ॒स्थभि॑रित्य॒स्थ - भिः॑ । इति॑ । यत् । इ॒ष्ट॒काभिः॑ । अ॒ग्निम् । चि॑नोति॒ ।
 सा॒त्मा॒न॒मिति॑ स - आ॒त्मा॒न॒म् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॑नुते॒ । सा॒त्मेति॑ स - आ॒त्मा॒ । अ॒मु॒ष्मिन्
 । लो॒के । भ॑वति॒ । यः । ए॒वम् । वे॒द॑ । शरी॑रम् । वै । ए॒तत् । अ॒ग्नेः । यत् । चि॒त्यः॑

। आ॒त्मा । वै॒श्वान॒रः । यत् । चि॒ते । वै॒श्वान॒रम् । जु॒होति॑ । शरी॑रम् । ए॒व । स॒स्कृ॒त्य॑ ।

TS 5.6.6.4

TS 5.6.6.4

Samhita Paata

अ॒भ्यारो॑हति शरी॑रं वा ए॒तद्-यज॑मानः स॒ः स्कु॑रुते यद॒ग्निं चि॑नुते यच्चि॒ते वै॒श्वान॒रं जु॒होति॑ शरी॑रमे॒व स॒स्कृ॒त्या ऽऽ*त्म॑ना॒ऽभ्यारो॑हति तस्मा॒त् तस्य॑ ना॒वं द्य॑न्ति जी॒वन्ने॒व दे॒वानप्ये॑ति वै॒श्वान॒र्यर्चा॑ पु॒रीष॑मु॒प द॑धाती॒यं वा अ॒ग्निर्वै॒श्वान॒रस्तस्यै॑षा चि॒तिर्यत् पु॒रीष॑म॒ग्निमे॒व वै॒श्वान॒रं चि॑नुत ए॒षा वा अ॒ग्नेः () प्रि॒या त॒नूर्यद्-वै॒श्वान॒रः प्रि॒यामे॒वास्य॑ त॒नुव॑म॒वं रु॒न्धे ॥

Pada Paata

अ॒भ्यारो॑ह॒तीत्य॑भि - आ॒रोह॑ति । शरी॑रम् । वै । ए॒तत् । यज॑मानः । स॒मिति॑ । कु॒रुते॑ । यत् । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । यत् । चि॒ते । वै॒श्वान॒रम् । जु॒होति॑ । शरी॑रम् । ए॒व । स॒स्कृ॒त्य॑ । आ॒त्मना॑ । अ॒भ्यारो॑ह॒तीत्य॑भि -आ॒रोह॑ति । तस्मा॑त् । तस्य॑ । न । अ॒वेति॑ । द्य॑न्ति । जी॒वन् । ए॒व । दे॒वान् । अ॒पीति॑ । ए॒ति । वै॒श्वान॒र्या । ऋ॒चा । पु॒रीष॑म् । उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । इ॒यम् । वै । अ॒ग्निः । वै॒श्वान॒रः । तस्य॑ । ए॒षा । चि॒तिः । यत् । पु॒रीष॑म् । अ॒ग्निम् । ए॒व । वै॒श्वान॒रम् । चि॑नुते । ए॒षा । वै । अ॒ग्नेः () । प्रि॒या । त॒नूः । यत् । वै॒श्वान॒रः । प्रि॒याम् । ए॒व । अ॒स्य॑ । त॒नुव॑म् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे ॥

TS 5.6.7.1**TS 5.6.7.1****Samhita Paata**

अ॒ग्नेर्वै दी॒क्षयां दे॒वा वि॒राज॑मा॒प्नुवन् तिस्रो रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् त्रि॒पदा॑ वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ षड्-
 रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् षड् वा ऋ॒तवः॑ सँव॒त्सुरः सँव॒त्सुरो वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः
 स्या॒द्-द॒शाक्ष॑रा वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ द्वा॒द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒द् द्वा॒द॒श मा॒साः सँव॒त्सुरः सँव॒त्सुरो
 वि॒राड् वि॒राज॑मा॒प्नोति॑ त्रयो॒द॒श रा॒त्रीर्दी॑क्षितः स्या॒त् त्रयो॒द॒श - []

Pada Paata

अ॒ग्नेः । वै । दी॒क्षयां । दे॒वाः । वि॒राज॑मि॒तिं वि॒-राज॑म् । आ॒प्नु॒वन् । तिस्रः । रा॒त्रीः ।
 दी॒क्षितः । स्या॒त् । त्रि॒पदे॑तिं त्रि - पदा॑ । वि॒राडि॑तिं वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् ।
 आ॒प्नो॒ति । षट् । रा॒त्रीः । दी॒क्षितः । स्या॒त् । षट् । वै । ऋ॒तवः॑ । सँव॒त्सुर इति॑ सं -
 व॒त्सुरः । सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः । वि॒राडि॑तिं वि - राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् ।
 आ॒प्नो॒ति । द॒श । रा॒त्रीः । दी॒क्षितः । स्या॒त् । द॒शाक्ष॑रेति॑ द॒श - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडि॑तिं वि -
 राट् । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् । आ॒प्नो॒ति । द्वा॒द॒श । रा॒त्रीः । दी॒क्षितः । स्या॒त् । द्वा॒द॒श
 । मा॒साः । सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः । सँव॒त्सुर इति॑ सं - व॒त्सुरः । वि॒राडि॑तिं वि - राट्
 । वि॒राज॑मि॒तिं वि - राज॑म् । आ॒प्नो॒ति । त्रयो॒द॒शेति॑ त्रयः॑ - द॒श । रा॒त्रीः । दी॒क्षितः । स्या॒त्
 । त्रयो॒द॒शेति॑ त्रयः॑ - द॒श ।

TS 5.6.7.2

TS 5.6.7.2

Samhita Paata

मासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति पञ्चदश रात्रीर्दीक्षितः स्यात् पञ्चदश वा अर्द्धमासस्य रात्रयोऽर्द्धमासशः सँवथ्सुर आप्यते सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति सप्तदश रात्रीर्दीक्षितः स्याद् द्वादश मासाः पञ्चतवः स सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति चतुर्विंशतिः रात्रीर्दीक्षितः स्याच्चतुर्विंशतिरर्द्धमासाः सँवथ्सुरः सँवथ्सुरो विराड् विराजंमाप्नोति त्रिंशतः रात्रीर्दीक्षितः स्यात् - []

Pada Paata

मासाः । सँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं-वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । पञ्चदशेति पञ्च - दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । पञ्चदशेति पञ्च - दश । वै । अर्द्धमासस्येत्यर्द्ध - मासस्य । रात्रयः । अर्द्धमासश इत्यर्द्धमास - शः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । आप्यते । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । सप्तदशेति सप्त - दश । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । चतुर्विंशतिमिति चतुः - विंशतिम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् । चतुर्विंशतिरिति चतुः - विंशतिः । अर्द्धमासा इत्यर्द्ध-मासाः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । विराडिति वि - राट् । विराजमिति वि - राजम् । आप्नोति । त्रिंशतम् । रात्रीः । दीक्षितः । स्यात् ।

TS 5.6.7.3

TS 5.6.7.3

Samhita Paata

त्रि॒शद॑क्षरा वि॒राड् वि॒राज॑माप्नोति॒ मासं॑ दीक्षितः स्याद्-यो मासः स सँव॑त्सरः सँव॑त्सरो वि॒राड्
वि॒राज॑माप्नोति च॒तुरो॑ मा॒सो दी॑क्षितः स्या॑च्च॒तुरो॑ वा ए॒तं मा॒सो वस॑वोऽबिभरु॑स्ते पृथि॒वीमाऽज॑यन्
गाय॒त्रीं छन्दो॑ऽष्टौ रु॒द्रास्ते-ऽन्तरि॑क्षमाऽज॑यन् त्रि॒ष्टुभं॑ छन्दो॑ द्वा॒दश-ऽऽदि॒त्यास्ते दि॒वमाऽज॑यन् जग॑तीं
छन्दु॑स्ततो॒ वै ते () व्या॒वृत्-म॒गच्छ॑ञ्छै॒ष्ठ्यं दे॒वानां॑ तस्मा॑द् द्वा॒दश मा॒सो भृ॒त्वाऽग्निं॑ चि॒न्वीत॑ द्वा॒दश
मा॒साः सँव॑त्सरः सँव॑त्सरो -ऽग्निश्चित्य॑स्तस्यां-हो॒रात्रा॑णीष्ट॒का आ॑सेष्ट॒कमे॑नं चि॒नुते॑ऽथो॒ व्या॒वृत्त॑मे॒व
गच्छ॑ति श्रै॒ष्ठ्यं॑ समा॒नानां॑ ॥

Pada Paata

त्रि॒शद॑क्षरेति॒ त्रि॒शत् - अ॒क्षरा॑ । वि॒राडिति॑ वि - राट् । वि॒राज॑मिति॒ वि - राज॑म् । आ॒प्नोति॑ ।
मा॒सम् । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । यः । मा॒सः । सः । सँव॑त्सर इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । सँव॑त्सर
इति॒ सं - व॒त्सरः॑ । वि॒राडिति॑ वि - राट् । वि॒राज॑मिति॒ वि - राज॑म् । आ॒प्नोति॑ । च॒तुरः॑ ।
मा॒सः । दी॒क्षितः॑ । स्या॒त् । च॒तुरः॑ । वै । ए॒तम् । मा॒सः । वस॑वः । अ॒बिभ॑रुः । ते
। पृथि॒वीम् । एति॑ । अ॒ज॒यन् । गा॒य॒त्रीम् । छन्दः॑ । अ॒ष्टौ । रु॒द्राः । ते । अ॒न्तरि॑क्षम्
। एति॑ । अ॒ज॒यन् । त्रि॒ष्टुभ॑म् । छन्दः॑ । द्वा॒दश । आ॒दि॒त्याः । ते । दि॒वम् । एति॑ ।
अ॒ज॒यन् । जग॑तीम् । छन्दः॑ । ततः॑ । वै । ते () । व्या॒वृत्त॑मिति॒ वि - आ॒वृत्त॑म् ।

अ॒ग॒च्छन् । श्रै॒ष्ठ्य॑म् । दे॒वाना॑म् । तस्मा॑त् । द्वा॒द॒श । मा॒सः । भृ॒त्वा । अ॒ग्नि॑म् । चि॒न्वी॒त॒ ।
 । द्वा॒द॒श । मा॒साः । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । अ॒ग्निः ।
 चि॒त्यः । तस्य॑ । अ॒हो॒रा॒त्राणी॑त्य॒हः - रा॒त्राणि॑ । इष्ट॑काः । आ॒प्तेष्ट॑क॒मित्या॑प्त-इष्ट॒कम् । ए॒नम् ।
 चि॒नुते॑ । अथो॑ इति॑ । व्या॒वृ॒त॒मिति॑ वि - आ॒वृ॒त॒म् । ए॒व । ग॒च्छ॒ति । श्रै॒ष्ठ्य॑म् । सु॒मा॒ना॒नाम् ॥

TS 5.6.8.1

TS 5.6.8.1

Samhita Paata

सु॒व॒र्गा॒य॒ वा ए॒ष लो॒काय॑ ची॒य॒ते॒ यद॒ग्नि॑स्तं॒ यन्ना॒न्वा॒रोहै॑त् सु॒व॒र्गा॒ल्लो॒काद्-य॒ज॑मानो ही॒येत॑ पृथि॒वीमाऽ॒क्र॑मिषं
 प्रा॒णो मा॒ मा हा॑सीद॒न्तर्दि॑क्ष॒माऽ॒क्र॑मिषं प्र॒जा मा॒ मा हा॑सीद्-दि॒व॒माऽ॒क्र॑मिषः सु॒व॒र्ग॒न्मेत्या॑हैष वा
 अ॒ग्नेर॑न्वा॒रोह॑स्तेनै॒वैन॑-म॒न्वा॒रोह॑ति सु॒व॒र्ग॒स्य लो॒क॒स्य॒ सम॑ष्ट्यै॒ यत् प॒क्ष॑सं॒मितां॑ मि॒नुया॑त् - []

Pada Paata

सु॒व॒र्गा॒येति॑ सु॒वः - गा॒य॑ । वै । ए॒षः । लो॒काय॑ । ची॒य॒ते॒ । यत् । अ॒ग्निः । तम् ।
 यत् । न । अ॒न्वा॒रोहै॑दित्य॑नु - आ॒रोहै॑त् । सु॒व॒र्गा॒दिति॑ सु॒वः-गा॒त् । लो॒कात् । य॒ज॑मानः ।
 ही॒येत् । पृथि॒वीम् । एति॑ । अ॒क्र॑मिषम् । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । मा॒ । मा॒ । हा॑सीत्
 । अ॒न्तर्दि॑क्षम् । एति॑ । अ॒क्र॑मिषम् । प्र॒जेति॑ प्र - जा॒ । मा॒ । मा॒ । हा॑सीत् । दि॒व॒म् ।
 एति॑ । अ॒क्र॑मिषम् । सु॒वः । अ॒ग॒न्म् । इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । अ॒न्वा॒रोह॑
 इत्य॑नु-आ॒रोहः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । अ॒न्वा॒रोह॑तीत्य॑नु - आ॒रोह॑ति । सु॒व॒र्ग॒स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑

। लो॒कस्य॑ । सम॑ष्ट्या॒ इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै । यत् । प॒क्षस॑म्मिता॒मिति॑ प॒क्ष - स॒म्मिता॑म् । मि॒नुयात् ।

TS 5.6.8.2

TS 5.6.8.2

Samhita Paata

कनी॑याऽसं य॒ज्ञ॒क्र॒तुमु॑पेयात् पापी॑यस्यस्याऽऽत्म॑नः प्र॒जा स्या॒द्-वेदि॑सम्मितां॒ मि॒नोति॑ ज्यायाऽस॑मेव
य॒ज्ञ॒क्र॒तुमु॑पैति॒ नास्याऽऽत्म॑नः पापी॑यसी प्र॒जा भ॑वति साह॒स्रं चि॑न्वीत प्रथ॒मं चि॑न्वानः स॒हस्रं॑सम्मि॒तो
वा अ॒यं लो॒क इ॒ममे॒व लो॒कम॑भि ज॑यति द्विषा॑हस्रं चिन्वीत द्वितीयं॑ चिन्वानो द्विषा॑हस्रं वा अ॒न्तरि॑क्ष-
म॒न्तरि॑क्षमे॒वाभि ज॑यति त्रिषा॑हस्रं चिन्वीत तृतीयं॑ चिन्वान - []

Pada Paata

कनी॑याऽसम् । य॒ज्ञ॒क्र॒तुमि॑ति य॒ज्ञ - क्र॒तुम् । उ॒पेति॑ । इ॒यात् । पापी॑यसी । अ॒स्य । आ॒त्मनः॑
। प्र॒जेति॑ प्र - जा । स्या॒त् । वेदि॑सम्मिता॒मिति॑ वेदि॑ - स॒म्मिता॑म् । मि॒नोति॑ । ज्यायाऽस॑म् ।
ए॒व । य॒ज्ञ॒क्र॒तुमि॑ति य॒ज्ञ - क्र॒तुम् । उ॒पेति॑ । ए॒ति । न । अ॒स्य । आ॒त्मनः॑ । पापी॑यसी ।
प्र॒जेति॑ प्र - जा । भ॒वति॑ । सा॒ह॒स्रम् । चि॑न्वीत । प्रथ॒मम् । चि॑न्वानः । स॒हस्रं॑सम्मि॒त इति॑
स॒हस्रं॑ - स॒म्मितः॑ । वै । अ॒यम् । लो॒कः । इ॒मम् । ए॒व । लो॒कम् । अ॒भीति॑ । ज॑यति ।
द्विषा॑हस्रमि॒ति द्वि॑ - सा॒ह॒स्रम् । चि॑न्वीत । द्वितीयं॑ । चि॑न्वानः । द्विषा॑हस्रमि॒ति द्वि॑ - सा॒ह॒स्रम्
। वै । अ॒न्तरि॑क्षम् । अ॒न्तरि॑क्षम् । ए॒व । अ॒भीति॑ । ज॑यति । त्रिषा॑हस्रमि॒ति त्रि॑ - सा॒ह॒स्रम्
। चि॑न्वीत । तृतीयं॑ । चि॑न्वानः ।

TS 5.6.8.3**TS 5.6.8.3****Samhita Paata**

-स्त्रिषाहस्रो वा असौ लोको ऽमुमेव लोकमभि जयति जानुदुघ्नं चिन्वीत प्रथमं चिन्वानो गायत्रियैवेमं
 लोकमभ्यारोहति नाभिदुघ्नं चिन्वीत द्वितीयं चिन्वानस्त्रिष्टुभैवा-न्तरिक्ष-मभ्यारोहति ग्रीवदुघ्नं चिन्वीत
 तृतीयं चिन्वानो जगत्यामनु लोकमभ्यारोहति नाग्निं चित्वा रामामुपेयादयोनौ रेतो धास्यामीति न
 द्वितीयं चित्वाऽन्यस्य स्त्रिय - []

Pada Paata

त्रिषाहस्र इति त्रि - साहस्रः । वै । असौ । लोकः । अमुम् । एव । लोकम् । अभीति ।
 जयति । जानुदुघ्नमिति जानु - दुघ्नम् । चिन्वीत । प्रथमम् । चिन्वानः । गायत्रिया । एव
 । इमम् । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति । नाभिदुघ्नमिति नाभि - दुघ्नम् । चिन्वीत
 । द्वितीयम् । चिन्वानः । त्रिष्टुभौ । एव । अन्तरिक्षम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति ।
 ग्रीवदुघ्नमिति ग्रीव - दुघ्नम् । चिन्वीत । तृतीयम् । चिन्वानः । जगत्या । एव । अमुम्
 । लोकम् । अभ्यारोहतीत्यभि - आरोहति । न । अग्निम् । चित्वा । रामाम् । उपेति ।
 इयात् । अयोनौ । रेतः । धास्यामि । इति । न । द्वितीयम् । चित्वा । अन्यस्य । स्त्रियम् ।

TS 5.6.8.4

TS 5.6.8.4

Samhita Paata

-मुपेया॑न्न तृतीयं॑ चित्वा कां च॑नोपेया॑द्-रेतो॑ वा ए॒तन्नि ध॑त्ते यद॒ग्निं चि॑नुते यदु॑पेयाद्-रेत॑सा व्यृ॑द्धयेताऽथो॑
खल्वा॑हुर प्रज॒स्यं तद्-यन्नो॑पेयादिति॑ यद्-रेत॑स्सिचावुप॒दधा॑ति ते ए॒व यज॑मानस्य॒ रेतो॑ बिभृ॒तस्तस्मा॑-
दुपेया॑द्-रेत॑सो-ऽस्क॑न्दाय॒ त्रीणि॑ वाव॒ रेतार्श॑सि पि॒ता पु॒त्रः पौ॒त्रो - []

Pada Paata

उपेति॑ । इया॒त् । न । तृतीयं॑ । चित्वा । काम् । च॒न । उपेति॑ । इया॒त् । रेतः॑ । वै
। ए॒तत् । नीति॑ । ध॒त्ते । यत् । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । यत् । उ॒पेया॑दित्यु॒प - इया॒त् । रेत॑सा
। वीति॑ । ऋ॒द्धये॒त् । अथो॑ इति॑ । खलु॑ । आ॒हुः । अ॒प्रज॑स्यमित्य॒प्र-ज॑स्यम् । तत् । यत्
। न । उ॒पेया॑दित्यु॒प - इया॒त् । इति॑ । यत् । रे॒त॒स्सिचा॑विति॑ रेतः॑ - सिचा॑ । उ॒प॒दधा॑तीत्यु॒प
- दधा॑ति । ते इति॑ । ए॒व । यज॑मानस्य । रेतः॑ । बिभृ॒तः । तस्मा॑त् । उपेति॑ । इया॒त् ।
रेत॑सः । अस्क॑न्दाय । त्रीणि॑ । वाव । रेतार्श॑सि । पि॒ता । पु॒त्रः । पौ॒त्रः ।

TS 5.6.8.5

TS 5.6.8.5

Samhita Paata

यद् द्वे रेतस्सिचावुपदुद्ध्याद्-रेतौऽस्य विच्छिन्द्यात् तिस्र उप दधाति रेतसः संतत्या इयं वाव
 प्रथमा रेतस्सिग् वाग्वा इयं तस्मात् पश्यन्तीमां पश्यन्ति वाचं वदन्तीमन्तरिक्षं द्वितीया प्राणो वा
 अन्तरिक्षं तस्मान्नाऽन्तरिक्षं पश्यन्ति न प्राणमसौ तृतीया चक्षुर्वा असौ तस्मात् पश्यन्त्यमूं पश्यन्ति
 चक्षुर्यजुषेमां च - []

Pada Paata

यत् । द्वे इति । रेतस्सिचाविति रेतः-सिचौ । उपदुद्ध्यादित्युप-दुध्यात् । रेतः । अस्य । वीति
 । छिन्द्यात् । तिस्रः । उपेति । दधाति । रेतसः । संतत्या इति सं - तत्यै । इयम् । वाव
 । प्रथमा । रेतस्सिगिति रेतः - सिक् । वाक् । वै । इयम् । तस्मात् । पश्यन्ति । इमाम्
 । पश्यन्ति । वाचम् । वदन्तीम् । अन्तरिक्षम् । द्वितीया । प्राण इति प्र - अनः । वै ।
 अन्तरिक्षम् । तस्मात् । न । अन्तरिक्षम् । पश्यन्ति । न । प्राणमिति प्र - अनम् । असौ ।
 तृतीया । चक्षुः । वै । असौ । तस्मात् । पश्यन्ति । अमूं । पश्यन्ति । चक्षुः । यजुषा
 । इमाम् । च ।

TS 5.6.8.6

TS 5.6.8.6

Samhita Paata

-मूं चोप दधाति मनसा मद्ध्यमामेषां लोकानां कृत्वा अथो प्राणानामिष्टो यज्ञो भृगुभिराशीर्दा
 वसुभिस्तस्य त इष्टस्य वीतस्य द्रविणेह भक्षीयेत्याह स्तुतशस्त्रे एवैतेन दुहे पिता मातरिश्वाऽच्छिद्रा

प॒दा धा॑ अ॒च्छि॑द्रा उ॒शिजः॑ प॒दाऽनु॑ तक्षुः सोमो॑ वि॒श्ववि॑न्नेता ने॒षद्-बृ॒हस्प॑तिरु॒क्थाम॑दानीं श॒सिष॑दित्या॒हैत॑द्वा
() अ॒ग्रेरु॒क्थं तेनै॒वैन॑मनु॑ श॒सति॑ ॥

Pada Paata

अ॒मूम् । च॒ । उ॒पेति॑ । दु॒धाति॑ । म॒नसा॑ । म॒द्भ्य॑माम् । ए॒षाम् । लो॒काना॑म् । कृ॒त्यै ।
अथो॑ इति॑ । प्रा॒णाना॑मिति॑ प्र - अ॒नाना॑म् । इ॒ष्टः । य॒ज्ञः । भृ॒गुभिरि॑ति॒ भृ॒गु - भिः॑ । आ॒शीर्दा॑
इत्या॑शीः - दाः । वसु॑भिरि॒ति वसु॑ - भिः । तस्य॑ । ते । इ॒ष्टस्य॑ । वी॒तस्य॑ । द्र॒वि॒णा । इ॒ह
। भ॒क्षी॒य । इति॑ । आ॒ह । स्तु॒तश॒स्त्रे इति॑ स्तु॒त - श॒स्त्रे । ए॒व । ए॒तेन॑ । दु॒हे । पि॒ता ।
मा॒तरि॑श्वा । अ॒च्छि॑द्रा । प॒दा । धाः॑ । अ॒च्छि॑द्राः । उ॒शिजः॑ । प॒दा । अ॒न्विति॑ । त॒क्षुः ।
सोमः॑ । वि॒श्ववि॑दिति॑ वि॒श्व - वि॒त् । ने॒ता । ने॒षत् । बृ॒हस्प॑तिः । उ॒क्थाम॑दानीत्यु॒क्थ - म॑दानीं
। श॒सिष॑त् । इति॑ । आ॒ह । ए॒तत् । वै () । अ॒ग्रेः । उ॒क्थम् । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् ।
अ॒न्विति॑ । श॒सति॑ ॥

TS 5.6.9.1

TS 5.6.9.1

Samhita Paata

सू॒यते॑ वा ए॒षोऽग्नी॑नां॒ य उ॒खायां॑ भ्रि॒यते॑ यदु॒धः सा॒दये॑द्-गर्भाः॑ प्र॒पादु॑काः स्यु॒रथो॑ यथा॑ स॒वात्
प्र॒त्यव॑रोह॑ति ता॒दगे॑व तदा॑स॒न्दी सा॑दयति॒ गर्भा॑णां धृ॒त्या अ॒प्रपा॑दा॒याथो॑ स॒वमे॒वैनं॑ करोति॒ गर्भो॑ वा
ए॒ष यदु॒ख्यो योनिः॑ शि॒क्यं य॒च्छि॒क्यादु॒खां नि॒रूहे॑द्-यो॒नेर्गर्भं॑ नि॒रूह॑ण्याथ॒ षडु॑द्यामः॒ शि॒क्यं भव॑ति

षोढा विहितो वै - []

Pada Paata

सूयते॑ । वै । एषः । अ॒ग्नीनाम् । यः । उ॒खाया॑म् । भ्रियते॑ । यत् । अधः । सा॒दये॑त् । गर्भाः॑ । प्र॒पादु॑का इति॑ प्र - पादु॑काः । स्युः । अथो॑ इति॑ । यथा॑ । स॒वात् । प्र॒त्यव॑रोह॒तीति॑ प्रति - अ॒वरो॑हति । ता॒दृक् । एव । तत् । आ॒स॒न्दी । सा॒दुय॑ति । गर्भा॑णाम् । धृत्यै॑ । अप्र॑पादा॒येत्यप्र॑ - पा॒दाय॑ । अथो॑ इति॑ । स॒वम् । एव । ए॒नम् । क॒रोति॑ । गर्भः॑ । वै । एषः । यत् । उ॒ख्यः । योनिः॑ । शि॒क्यम् । यत् । शि॒क्यात् । उ॒खाम् । नि॒रूहे॑दिति॑ निः - ऊ॒हेत् । योनेः॑ । गर्भ॑म् । निरि॑ति । ह॒न्यात् । षडु॑द्याम॒मिति॑ षट्-उ॒द्याम् । शि॒क्यम् । भ॒वति॑ । षो॒ढावि॑हित इति॑ षोढा - वि॒हितः । वै ।

TS 5.6.9.2

TS 5.6.9.2

Samhita Paata

पुरु॑ष आ॒त्मा च॒ शिर॑श्च च॒त्वार्यङ्गा॑न्या॒त्मन्ने॒वैनं॑ बिभर्ति॑ प्र॒जाप॑ति॒र्वा ए॒ष यद॑ग्नि॒स्तस्यो॒खा चो॒लूख॑लं च॒ स्तनौ॑ ताव॑स्य प्र॒जा उप॑ जीवन्ति॑ यदु॒खां चो॒लूख॑लं चो॒पद॑धाति॑ ताभ्या॑मे॒व यज॑मानोऽमु॒ष्मिन् लो॒केऽग्निं॑ दु॒हे सँव॑त्स॒रो वा ए॒ष यद॑ग्नि॒स्तस्य॑ त्रेधा॒विहि॑ता इष्ट॑काः प्राजा॒प॒त्या वैष्ण॑वी - []

Pada Paata

पुरुषः । आत्मा । च । शिरः । च । चत्वारि । अङ्गानि । आत्मन् । एव । एनम् । बिभर्ति
 । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । वै । एषः । यत् । अग्निः । तस्य । उखा । च । उलूखलम्
 । च । स्तनौ । तौ । अस्य । प्रजा इति प्र - जाः । उपेति । जीवन्ति । यत् । उखाम् ।
 च । उलूखलम् । च । उपदधातीत्युप - दधाति । ताभ्याम् । एव । यजमानः । अमुष्मिन्
 । लोके । अग्निम् । दुहे । सँवत्सर इति सं - वत्सरः । वै । एषः । यत् । अग्निः ।
 तस्य । त्रेधाविहिता इति त्रेधा - विहिताः । इष्टकाः । प्राजापत्या इति प्राजा - पत्याः । वैष्णवीः ।

TS 5.6.9.3

TS 5.6.9.3

Samhita Paata

-वैश्वकर्मणी-रहोरात्राण्येवास्य प्राजापत्या यदुख्यं बिभर्ति प्राजापत्या एव तदुप धत्ते यथ सुमिधं
 आदधाति वैष्णवा वै वनस्पतयो वैष्णवीरेव तदुप धत्ते यदिष्टकाभिर्ग्निं चिनोतीयं वै विश्वकर्मा
 वैश्वकर्मणीरेव तदुप धत्ते तस्मा-दाहु-स्त्रिवृद्ग्निरिति तं वा एतं यजमान एव चिन्वीत यदस्यान्य ()
 श्विन्नुयाद्यत् तं दक्षिणाभिर्न राधयेद्ग्निरस्य वृञ्जीत योऽस्याऽग्निं चिन्नुयात् तं दक्षिणाभी राधयेद्ग्निरमेव
 तथ स्पृणोति ॥

Pada Paata

वैश्वकर्मणीरिति वैश्व - कर्मणीः । अहोरात्राणीत्यहः - रात्राणि । एव । अस्य । प्राजापत्या इति
 प्राजा - पत्याः । यत् । उख्यम् । बिभर्ति । प्राजापत्या इति प्राजा-पत्याः । एव । तत् ।

उपेति॑ । ध॒त्ते । यत् । स॒मिध॒ इति॑ सं - इधः॑ । आ॒दधा॒तीत्या॑ - दधा॑ति । वै॒ष्ण॒वाः । वै । व॒न॒स्प॒त॑यः । वै॒ष्ण॒वीः । ए॒व । तत् । उपेति॑ । ध॒त्ते । यत् । इष्ट॑काभिः । अ॒ग्निम् । चि॒नोति॑ । इ॒यम् । वै । वि॒श्वक॑र्मेति॑ वि॒श्व - क॒र्मा । वै॒श्वक॑र्म॒णीरि॑ति॑ वै॒श्व - क॒र्म॒णीः । ए॒व । तत् । उपेति॑ । ध॒त्ते । तस्मा॑त् । आ॒हुः । त्रि॒वृदि॑ति॑ त्रि - वृत् । अ॒ग्निः । इति॑ । तम् । वै । ए॒तम् । यज॑मानः । ए॒व । चि॒न्वी॒त् । यत् । अ॒स्य । अ॒न्यः () । चि॒नुया॑त् । यत् । तम् । दक्षि॑णाभिः । न । रा॒धये॑त् । अ॒ग्निम् । अ॒स्य । वृ॒ज्जी॒त् । यः । अ॒स्य । अ॒ग्निम् । चि॒नुया॑त् । तम् । दक्षि॑णाभिः । रा॒धये॑त् । अ॒ग्निम् । ए॒व । तत् । स्पृ॒णोति॑ ॥

TS 5.6.10.1

TS 5.6.10.1

Samhita Paata

प्र॒जाप॑ति॒र॒ग्नि॒म॒चि॒नु॒त॒र्तु॒भिः॑ सँव॒त्सरं॑ व॒स॒न्ते॒नै॒वास्य॑ पूर्वा॒र्द्धम॑चि॒नु॒त॒ ग्री॒ष्मे॒ण॒ दक्षि॑णं प॒क्षं व॒रु॒षाभिः॑
पु॒च्छं॑ श॒रदो॑त्तरं प॒क्षं हे॒म॒न्ते॒न॒ म॒द्वयं॑ ब्र॒ह्म॒णा॒ वा अ॑स्य तत् पूर्वा॒र्द्धम॑चि॒नु॒त॒ क्ष॒त्रे॒ण॒ दक्षि॑णं प॒क्षं
प॒शु॒भिः पु॒च्छं॑ वि॒शो॑त्तरं प॒क्षमा॑शया म॒द्वयं॑ य ए॒वं वि॒द्वान॒ग्निं चि॑नु॒त॒ ऋ॒तुभि॑रे॒वैनं॑ चि॒नु॒तेऽथो॑ ए॒तदे॒व
सर्व॑मव - []

Pada Paata

प्र॒जाप॑ति॒रि॒ति॑ प्र॒जा - प॒तिः । अ॒ग्निम् । अ॒चि॒नु॒त् । ऋ॒तुभि॑रि॒त्यु॒तु - भिः॑ । सँव॒त्सर॑मि॒ति॑ सं
- व॒त्सर॑म् । व॒स॒न्ते॒न॑ । ए॒व । अ॒स्य । पूर्वा॒र्द्धमि॒ति॑ पूर्॒व - अ॒र्द्धम् । अ॒चि॒नु॒त् । ग्री॒ष्मे॒ण॑
। दक्षि॑णम् । प॒क्षम् । व॒रु॒षाभिः॑ । पु॒च्छम् । श॒रदा॑ । उ॒त्तर॑मि॒त्यु॒त - त॒रम् । प॒क्षम्

। हे॒म॒न्ते॑न॒ । म॒द्व्य॑म् । ब्र॒ह्म॑णा । वै । अ॒स्य॒ । तत् । पू॒र्वा॒र्ध॒मि॑ति॒ पूर्व॒ - अ॒र्ध॒म् ।
 अ॒चि॒नु॒त् । क्ष॒त्रेण॑ । दक्षि॑णम् । प॒क्षम् । प॒शुभि॑रिति॒ प॒शु - भिः॑ । पु॒च्छ॑म् । वि॒शा ।
 उ॒त्त॑र॒मि॒त्यु॒त् - त॒र॒म् । प॒क्षम् । आ॒शया॑ । म॒द्व्य॑म् । यः । ए॒वम् । वि॒द्वान् । अ॒ग्नि॒म् । चि॒नु॒ते
 । ऋ॒तुभि॑रित्यृ॒तु - भिः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । चि॒नु॒ते । अथो॒ इति॑ । ए॒तत् । ए॒व । स॒र्व॑म् । अ॒वेति॑ ।

TS 5.6.10.2

TS 5.6.10.2

Samhita Paata

रु॒न्धे शृ॒ण्वन्त्ये॑न॒म॒ग्निं चि॑क्या॒नम॒त्यन्त॑ः॒ रोच॑त॒ इय॑ वाव प्रथ॒मा चि॑ति॒रोष॑धयो॒ वन॑स्पत॒यः पु॒रीष॑म॒न्तरि॑क्षं
 द्वि॒तीया॒ वया॑ऽसि॒ पु॒रीष॑म॒सौ तृ॒तीया॒ नक्ष॑त्राणि॒ पु॒रीष॑म॒यज्ञ॑श्चतु॒र्थी दक्षि॑णा॒ पु॒रीष॑म॒यज॑मानः॒ पञ्च॑मी
 प्र॒जा पु॒रीष॑म॒यत् त्रि॑चि॒तीकं॑ चि॒न्वी॒त य॒ज्ञं दक्षि॑णामा॒त्मानं॑ प्र॒जाम॑न्तरि॒यात् तस्मा॑त् पञ्च॑चि॒तीक॑श्चे॒तव्य॑
 ए॒तदे॒व स॒र्वं स्पृ॑णोति॒ यत् तिस्र॑श्चित॒य - []

Pada Paata

रु॒न्धे । शृ॒ण्वन्ति॑ । ए॒न॒म् । अ॒ग्नि॒म् । चि॑क्या॒नम् । अ॒त्ति॑ । अ॒न्न॑म् । रोच॑ते । इ॒यम् । वाव
 । प्र॒थ॒मा । चि॑तिः । ओष॑धयः । वन॑स्पत॒यः । पु॒रीष॑म् । अ॒न्तरि॑क्षम् । द्वि॒तीया॑ । वया॑ऽसि
 । पु॒रीष॑म् । अ॒सौ । तृ॒तीया॑ । नक्ष॑त्राणि । पु॒रीष॑म् । य॒ज्ञः । च॒तु॒र्थी । दक्षि॑णा । पु॒रीष॑म्
 । यज॑मानः । प॒ञ्च॒मी । प्र॒जेति॑ प्र - जा । पु॒रीष॑म् । यत् । त्रि॑चि॒तीक॑मि॒ति त्रि॑ - चि॒तीक॑म्
 । चि॒न्वी॒त । य॒ज्ञम् । दक्षि॑णाम् । आ॒त्मान॑म् । प्र॒जामि॑ति॒ प्र - जा॑म् । अ॒न्तः । इ॒यात् ।

तस्मात् । पञ्चचितीक इति पञ्च - चितीकः । चेतव्यः । एतत् । एव । सर्वम् । स्पृणोति ।
यत् । तिस्रः । चितयः ।

TS 5.6.10.3

TS 5.6.10.3

Samhita Paata

-स्त्रिवृद्धग्रियर्द् द्वे द्विपाद्-यजमानः प्रतिष्ठित्यै पञ्च चितयो भवन्ति पाङ्कः पुरुष आत्मानमेव स्पृणोति
पञ्च चितयो भवन्ति पञ्चभिः पुरीषैरभ्यूहति दश सं पद्यन्ते दशाक्षरो वै पुरुषो यावानेव पुरुषस्तः
स्पृणोत्यथो दशाक्षरा विराडन्न विराड् विराज्येवान्नाद्ये प्रति तिष्ठति सँवथ्सरो वै षष्ठी चितिरऋतवः
पुरीषः () षट् चितयो भवन्ति षट् पुरीषाणि द्वादश सं पद्यन्ते द्वादश मासाः सँवथ्सरः सँवथ्सर
एव प्रति तिष्ठति ॥

Pada Paata

त्रिवृदिति त्रि - वृत् । हि । अग्निः । यत् । द्वे इति । द्विपादिति द्वि - पात् । यजमानः ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पाङ्कः । पुरुषः । आत्मानम् ।
एव । स्पृणोति । पञ्च । चितयः । भवन्ति । पञ्चभिरिति पञ्च - भिः । पुरीषैः । अभीति ।
ऊहति । दश । समिति । पद्यन्ते । दशाक्षर इति दश - अक्षरः । वै । पुरुषः । यावान् ।
एव । पुरुषः । तम् । स्पृणोति । अथो इति । दशाक्षरेति दश - अक्षरा । विराडिति वि -
राट् । अन्नम् । विराडिति वि - राट् । विराजीति वि - राजि । एव । अन्नाद्य इत्यन्न - अद्ये

। प्रतीतिं । तिष्ठति । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । वै । षष्ठी । चितिः । ऋतवः । पुरीषम्
() । षट् । चितयः । भवन्ति । षट् । पुरीषाणि । द्वादश । समितिं । पद्यन्ते । द्वादश
। मासाः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरः । सँवथ्सुर इति सं - वथ्सुरे । एव । प्रतीतिं । तिष्ठति ॥

TS 5.6.11.1

TS 5.6.11.1

Samhita Paata

रोहितो धूम्रोहितः कर्कन्धुरोहितस्ते प्राजापत्या बभ्रुरणुणबभ्रुः शुक्रबभ्रुस्ते रौद्राः श्येतः श्येताक्षः
श्येतग्रीवस्ते पितृदेवत्यास्तिस्त्रः कृष्णा वशा वारुण्यस्तिस्त्रः श्वेता वशाः सौर्यो मैत्राबारुहस्पत्या
धूम्रललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

रोहितः । धूम्रोहित इति धूम्र - रोहितः । कर्कन्धुरोहित इति कर्कन्धु - रोहितः । ते ।
प्राजापत्या इति प्राजा - पत्याः । बभ्रुः । अणुणबभ्रुरित्यणुण - बभ्रुः । शुक्रबभ्रुरिति शुक्र -
बभ्रुः । ते । रौद्राः । श्येतः । श्येताक्ष इति श्येत - अक्षः । श्येतग्रीव इति श्येत - ग्रीवः
। ते । पितृदेवत्या इति पितृ - देवत्याः । तिस्रः । कृष्णाः । वशाः । वारुण्यः । तिस्रः ।
श्वेताः । वशाः । सौर्यः । मैत्राबारुहस्पत्या इति मैत्रा - बारुहस्पत्याः । धूम्रललामा इति धूम्र
- ललामाः । तूपराः ॥

TS 5.6.12.1

TS 5.6.12.1

Samhita Paata

पृश्नि-स्तिरश्चीनं-पृश्निरूर्ध्व-पृश्निस्ते मारुताः फल्गूलोहितोर्णी बलक्षी ताः सारस्वत्यः पृषती स्थूलपृषती
क्षुद्रपृषती ता वैश्वदेव्यस्तिस्त्रः श्यामा वशाः पौष्णियस्तिस्त्रो रोहिणीर्वशा मैत्रिय ऐन्द्राबारहस्पत्या
अरुणललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

पृश्निः । तिरश्चीनपृश्निरिति तिरश्चीनं - पृश्निः । ऊर्ध्वपृश्निरित्यूर्ध्व - पृश्निः । ते । मारुताः ।
फल्गूः । लोहितोर्णीति लोहित - ऊर्णीः । बलक्षी । ताः । सारस्वत्यः । पृषती । स्थूलपृषतीति
स्थूल - पृषती । क्षुद्रपृषतीति क्षुद्र-पृषती । ताः । वैश्वदेव्य इति वैश्व - देव्यः । तिस्रः ।
श्यामाः । वशाः । पौष्णियः । तिस्रः । रोहिणीः । वशाः । मैत्रियः । ऐन्द्राबारहस्पत्या
इत्यैन्द्रा - बारहस्पत्याः । अरुणललामा इत्यरुण - ललामाः । तूपराः ॥

TS 5.6.13.1

TS 5.6.13.1

Samhita Paata

शिति॒बा॒हु-र॒न्यत॑शिशि॒तिबा॒हुः सम॒न्त शि॑तिबा॒हुस्त ऐ॑न्द्रवा॒यवाः शि॑तिर॒न्ध्रो ऽन्यत॑शिशि॒तिर॒न्ध्रः सम॒न्तशि॑तिर॒न्ध्रस्ते
 मै॒त्रावरु॑णाः शु॒द्धवा॑लः स॒र्वशु॑द्धवा॒लो म॒णिवा॑ल॒स्त आ॑श्विनास्ति॒स्रः शि॒ल्पा व॒शा वै॑श्वदे॒व्यस्ति॒स्रः
 श्येनीः॑ परमे॒ष्ठिने॑ सोमापौ॒ष्णाः श्या॒मल॑लामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

शि॒तिबा॒हुरि॑ति शिति - बा॒हुः । अ॒न्यत॑शिशि॒तिबा॒हुरित्य॑न्यतः - शि॒तिबा॒हुः । सम॒न्तशि॑तिबा॒हुरि॑ति
 सम॒न्त - शि॒तिबा॒हुः । ते । ऐ॑न्द्रवा॒यवा इत्यै॑न्द्र - वा॒यवाः । शि॒तिर॒न्ध्र इति॑ शिति - र॒न्ध्रः ।
 अ॒न्यत॑शिशि॒तिर॒न्ध्र इत्य॑न्यतः - शि॒तिर॒न्ध्रः । सम॒न्तशि॑तिर॒न्ध्र इति॑ सम॒न्त - शि॒तिर॒न्ध्रः । ते ।
 मै॒त्रावरु॑णा इति॑ मै॒त्रा - व॒रुणाः । शु॒द्धवा॑ल इति॑ शु॒द्ध-वा॑लः । स॒र्वशु॑द्धवा॒ल इति॑ स॒र्व-शु॑द्धवा॒लः
 । म॒णिवा॑ल इति॑ म॒णि - वा॑लः । ते । आ॑श्विनाः । ति॒स्रः । शि॒ल्पाः । व॒शाः । वै॑श्वदे॒व्य
 इति॑ वै॒श्व - दे॒व्यः । ति॒स्रः । श्येनीः॑ । प॒रमे॒ष्ठिने॑ । सोमापौ॒ष्णा इति॑ सोमा - पौ॒ष्णाः ।
 श्या॒मल॑लामा इति॑ श्या॒म - ल॒लामाः । तू॒पराः ॥

TS 5.6.14.1

TS 5.6.14.1

Samhita Paata

उ॒न्नत॑ त्रं॒षभो॑ वा॒मन॑स्त ऐ॑न्द्रावरु॒णाः शि॒ति॑ककुच्छि॒तिपृ॑ष्ठः शि॒ति॑भस॒त् त ऐ॑न्द्राबा॒रह॑स्प॒त्याः
 शि॒ति॑पाच्छि॒त्योष्ठः॑ शि॒ति॑भुस्त ऐ॑न्द्रावै॒ष्णवा॑स्ति॒स्रः सि॒द्ध्मा व॒शा वै॑श्वक॒र्मण्य॑स्ति॒स्रो धा॒त्रे पृ॑षोदुरा
 ऐ॑न्द्रापौ॒ष्णाः श्ये॑तललामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

उ॒न्न॒त इत्यु॑त् - न॒तः । ऋ॒ष॒भः । वा॒म॒नः । ते । ऐ॒न्द्रा॒व॒रु॒णा इत्यै॑न्द्रा - व॒रु॒णाः । शि॒ति॒क॒कु॒दि॒ति
 शि॒ति॒ - क॒कु॒त् । शि॒ति॒पृ॒ष्ठ इति॑ शि॒ति - पृ॒ष्ठः । शि॒ति॒भ॒स॒दि॒ति शि॒ति॒ - भ॒स॒त् । ते ।
 ऐ॒न्द्रा॒बा॒रु॒ह॒स्प॒त्या इत्यै॑न्द्रा - बा॒रु॒ह॒स्प॒त्याः । शि॒ति॒पा॒दि॒ति शि॒ति - पा॒त् । शि॒त्यो॒ष्ठ इति॑ शि॒ति -
 ओ॒ष्ठः । शि॒ति॒भ्रु॒रि॒ति शि॒ति - भ्रुः । ते । ऐ॒न्द्रा॒वै॒ष्ण॒वा इत्यै॑न्द्रा - वै॒ष्ण॒वाः । ति॒स्रः । सि॒द्ध॒माः
 । व॒शाः । वै॒श्व॒क॒र्म॒ण्यं इति॑ वै॒श्व॒क॒र्म॒ण्यः । ति॒स्रः । धा॒त्रे । पृ॒षो॒द॒रा इति॑ पृ॒ष - उ॒द॒राः ।
 ऐ॒न्द्रा॒पौ॒ष्णा इत्यै॑न्द्रा - पौ॒ष्णाः । श्ये॒त॒ल॒ला॒मा इति॑ श्ये॒त॒ - ल॒ला॒माः । तू॒प॒राः ॥

TS 5.6.15.1**TS 5.6.15.1****Samhita Paata**

क॒र्णा॒स्त्रयो॑ या॒माः सौ॒म्या॒स्त्रयः॑ श्वि॒ति॒ज्ञा अ॒ग्रये॑ य॒र्वि॒ष्टाय॑ त्रयो॑ न॒कु॒ला॒स्ति॒स्रो रोहि॑णी॒र्यव्य॑स्ता वसू॑नां
 ति॒स्रोऽरु॑णा दि॒त्यौह्य॑स्ता रु॒द्राणां॑ सोमै॑न्द्रा ब॒भ्रु॒ल॒ला॒मास्तू॒प॒राः ॥

Pada Paata

क॒र्णाः । त्रयः॑ । या॒माः । सौ॒म्याः । त्रयः॑ । श्वि॒ति॒ज्ञाः । अ॒ग्रये॑ । य॒र्वि॒ष्टाय॑ । त्रयः॑ ।
 न॒कु॒लाः । ति॒स्रः । रोहि॑णीः । र्यव्य॑ इति॑ त्रि - अव्यः॑ । ताः । वसू॑नाम् । ति॒स्रः । अ॒रु॒णाः

। द्वित्यौह्यः । ताः । रुद्राणाम् । सोमैन्द्रा इति सोम - ऐन्द्राः । बभ्रुललामा इति बभ्रु -
ललामाः । तूपराः ॥

TS 5.6.16.1

TS 5.6.16.1

Samhita Paata

शुण्ठास्त्रयो वैष्णवा अधीलोधकर्णास्त्रयो विष्णव उरुक्रमायं लप्सुदिनस्त्रयो विष्णव उरुगायाय
पञ्चावीस्तिस्र आदित्यानां त्रिवृत्सा-स्तिस्रो-ऽङ्गिरसामैन्द्रावैष्णवा गौरललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

शुण्ठाः । त्रयः । वैष्णवाः । अधीलोधकर्णा इत्यधीलोध - कर्णाः । त्रयः । विष्णवे ।
उरुक्रमायेत्युरु - क्रमायं । लप्सुदिनः । त्रयः । विष्णवे । उरुगायायेत्युरु - गायायं ।
पञ्चावीरिति पञ्च - अवीः । तिस्रः । आदित्यानाम् । त्रिवृत्सा इति त्रि - वृत्साः । तिस्रः
। अङ्गिरसाम् । ऐन्द्रावैष्णवा इत्यैन्द्रा - वैष्णवाः । गौरललामा इति गौर - ललामाः । तूपराः ॥

TS 5.6.17.1**TS 5.6.17.1****Samhita Paata**

इन्द्राय॑ राज्ञे॑ त्रयः॑ शिति॑पृ॒ष्ठा इन्द्रा॑या-धि॒राजाय॑ त्रयः॑ शिति॑ककु॒द् इन्द्रा॑य स्व॒राज्ञे॑ त्रयः॑ शिति॑भस-
दस्ति॑सस्तु॒र्यौह्यः॑ सा॒द्भ्यानां॑ ति॒स्रः प॑ष्ठौह्यो॑ वि॒श्वेषां॑ दे॒वाना॑माग्ने॒न्द्राः कृ॑ष्णल॑लामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

इन्द्रा॑य । राज्ञे॑ । त्रयः॑ । शिति॑पृ॒ष्ठा इति॑ शिति - पृ॒ष्ठाः । इन्द्रा॑य । अ॒धि॒राजा॑येत्य॒धि - राजा॑य
। त्रयः॑ । शिति॑ककु॒द् इति॑ शिति - क॒कुद्ः । इन्द्रा॑य । स्व॒राज्ञे॑ इति॑ स्व - राज्ञे॑ । त्रयः॑
। शिति॑भस॒द् इति॑ शिति - भ॒सद्ः । ति॒स्रः । तु॒र्यौह्यः॑ । सा॒द्भ्याना॑म् । ति॒स्रः । प॑ष्ठौह्यः॑ ।
वि॒श्वेषा॑म् । दे॒वाना॑म् । आग्ने॒न्द्राः । कृ॑ष्णल॑लामा इति॑ कृष्ण - ल॒लामाः॑ । तू॒पराः॑ ॥

TS 5.6.18.1**TS 5.6.18.1****Samhita Paata**

अदि॑त्यै त्रयो॑ रोहि॒तैता॑ इन्द्रा॑ण्यै त्रयः॑ कृष्णै॑ताः कु॒ह्वै त्रयो॑ऽरुणै॑तास्ति॒स्रो धे॒नवो॑ रा॒कायै॑ त्रयो॑ऽन॒द्वाहः॑
सिनी॑वा॒ल्या आ॑ग्नावैष्ण॒वा रोहि॑तल॒लामास्तू॒पराः ॥

Pada Paata

अदित्यै । त्रयः । रोहितैता इति रोहित - एताः । इन्द्राण्यै । त्रयः । कृष्णैता इति कृष्ण
 - एताः । कुह्वै । त्रयः । अरुणैता इत्यरुण - एताः । तिस्रः । धेनवः । राकायै । त्रयः
 । अनङ्गाहः । सिनीवाल्यै । आग्नावैष्णवा इत्याग्ना - वैष्णवाः । रोहितललामा इति रोहित -
 ललामाः । तूपराः ॥

TS 5.6.19.1**TS 5.6.19.1****Samhita Paata**

सौम्यास्त्रयः पिशङ्गाः सोमाय राज्ञे त्रयः सारङ्गाः पार्जन्या नभोरूपास्तिस्रोऽजा मलहा इन्द्राण्यै
 तिस्रो मेष्य आदित्या द्यावापृथिव्या मालङ्गास्तूपराः ॥

Pada Paata

सौम्याः । त्रयः । पिशङ्गाः । सोमाय । राज्ञे । त्रयः । सारङ्गाः । पार्जन्याः । नभोरूपा
 इति नभः-रूपाः । तिस्रः । अजाः । मलहाः । इन्द्राण्यै । तिस्रः । मेष्यः । आदित्याः ।
 द्यावापृथिव्या इति द्यावा - पृथिव्याः । मालङ्गाः । तूपराः ॥

TS 5.6.20.1**TS 5.6.20.1****Samhita Paata**

वा॒रु॒णास्त्रयः॑ कृ॒ष्णल॑लामा॒ वरु॑णाय॒ राज्ञे॑ त्रयो॒ रोहि॑तललामा॒ वरु॑णाय॒ रि॒शाद॑से॒ त्रयोऽरु॑णल॑लामाः
 शिल्पास्त्रयो॑ वै॒श्वदे॑वास्त्रयः॒ पृश्न॑यः॒ सर्व॑दे॒वत्या॑ ऐ॒न्द्रासू॑राः॒ श्येत॑ललामास्तूपराः ॥

Pada Paata

वा॒रु॒णाः । त्रयः॑ । कृ॒ष्णल॑लामा॒ इति॑ कृष्ण - ल॒लामाः॑ । वरु॑णाय॒ । राज्ञे॑ । त्रयः॑ ।
 रोहि॑तललामा॒ इति॑ रोहि॑त - ल॒लामाः॑ । वरु॑णाय॒ । रि॒शाद॑से॒ इति॑ रि॒श - अद॑से । त्रयः॑ ।
 अ॒रु॒णल॑लामा॒ इत्य॑रुण - ल॒लामाः॑ । शिल्पाः॑ । त्रयः॑ । वै॒श्वदे॑वा इति॑ वै॒श्व - दे॒वाः । त्रयः॑
 । पृश्न॑यः । स॒र्वदे॑वत्या॑ इति॑ स॒र्व - दे॒वत्याः॑ । ऐ॒न्द्रासू॑रा इत्य॑न्द्रा - सू॒राः । श्येत॑ललामा॒ इति॑
 श्येत॑ - ल॒लामाः॑ । तूप॑राः ॥

TS 5.6.21.1**TS 5.6.21.1****Samhita Paata**

सोमा॑य॒ स्व॒राज्ञे॑-ऽनोवा॒हाव॑न॒द्वाहा॑-वि॒न्द्राग्नि॑भ्या॒-मोजो॑दा॒भ्यामु॑ष्टा॒रा-वि॒न्द्राग्नि॑भ्या॒ बल॑दा॒भ्याः॑ सी॒रवा॒हाव॑वी
 द्वे धे॒नू भौ॒मी दि॒ग्भ्यो॑ वड॑बे द्वे धे॒नू भौ॒मी वै॒राजी॑ पु॒रुषी॑ द्वे धे॒नू भौ॒मी व॒यव॑ आ॒रोह॑णवा॒हाव॑न॒द्वाहा॑

वारु॒णी कृ॒ष्णे व॒शे अ॒रा॒ड्यौ दि॒व्यावृ॑ष॒भौ प॑रि॒म॒रौ ॥

Pada Paata

सोमा॑य । स्व॒राज्ञ॑ इति॑ स्व - राज्ञे॑ । अ॒नोवा॑हावित्य॑नः - वा॒हौ । अ॒न॒द्वाहौ॑ । इ॒न्द्रा॒ग्निभ्या॑मिती॑न्द्रा॒ग्नि
- भ्या॑म् । ओ॒जो॒दाभ्या॑मित्यो॑जः-दाभ्या॑म् । उ॒ष्टा॑रौ । इ॒न्द्रा॒ग्निभ्या॑मिती॑न्द्रा॒ग्नि-भ्या॑म् । ब॒ल॒दाभ्या॑मिति॑
बल॑ - दाभ्या॑म् । सी॒र॒वा॒हावि॑ति॑ सीर॑ - वा॒हौ । अ॒वी इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी
इति॑ । दि॒ग्भ्य इति॑ दिक् - भ्यः । व॒ड॒बे इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी इति॑ । वैरा॒जी
इति॑ । पु॒रु॒षी इति॑ । द्वे इति॑ । धे॒नू इति॑ । भौ॒मी इति॑ । वा॒यवे॑ । आ॒रो॒ह॒ण॒वा॒हावि॑त्या॒रोह॑ण -
वा॒हौ । अ॒न॒द्वाहौ॑ । वा॒रु॒णी इति॑ । कृ॒ष्णे इति॑ । व॒शे इति॑ । अ॒रा॒ड्यौ । दि॒व्यौ । ऋ॒ष॒भौ ।
प॒रि॒म॒रावि॑ति॑ परि॑ - म॒रौ ॥

TS 5.6.22.1

TS 5.6.22.1

Samhita Paata

एका॑द॒श प्रा॒तर्ग॑व्याः पु॒शव॑ आ ल॑भ्यन्ते छग॒लः क॒ल्मा॑षः कि॒किदी॑विर्वि॒दीग॑य॒स्ते त्वा॒घ्राः सौ॒री॒र्न॒वं
श्वे॒ता व॒शा अ॑नू॒ब॒न्ध्या॑ भव॒न्त्या॒ग्नेय॑ ऐ॒न्द्रा॒ग्न औ॑श्वि॒नस्ते वि॑शा॒लयू॑प आ ल॑भ्यन्ते ॥

Pada Paata

एकादश । प्रातः । गव्याः । पशवः । एति । लभ्यन्ते । छगलः । कल्माषः । किकिदीविः । विदीगयः । ते । त्वाघ्राः । सौरीः । नव । श्वेताः । वशाः । अनुबन्ध्या इत्यनु - बन्ध्याः । भवन्ति । आग्नेयः । ऐन्द्राग्र इत्यैन्द्र - अग्रः । अश्विनः । ते । विशालयूप इति विशाल - यूपे । एति । लभ्यन्ते ॥

TS 5.6.23.1

TS 5.6.23.1

Samhita Paata

पिशङ्गास्त्रयो वासन्ताः सारङ्गास्त्रयो ग्रैष्माः पृषन्तस्त्रयो वार्षिकाः पृश्नयस्त्रयः शारदाः पृश्निसक्थास्त्रयो हैमन्तिका अवलिप्तास्त्रयः शैशिराः सँवत्सराय निवक्षसः ॥स्पेचिअल् कोर्वे fओर् अनुवाकम् 12 तोरोहितः कृष्णा धूम्रललामाः - पृश्निः श्यामा अरुणललामाः -शितिबाहुः शिल्पाः श्येनीः श्यामललामा - उन्नतः सिद्ध्मा धात्रे पौष्णाः श्येतललामाः - कर्णा बभ्रुललामाः - शुण्ठा गौरललामा - इन्द्राय कृष्णाललामा - अदित्यै रोहित ललामः -सौम्या मालङ्गा - वारुणाः सूराः श्येतललामा - दश ।

Pada Paata

पिशङ्गाः । त्रयः । वासन्ताः । सारङ्गाः । त्रयः । ग्रैष्माः । पृषन्तः । त्रयः । वार्षिकाः । पृश्नयः । त्रयः । शारदाः । पृश्निसक्था इति पृश्नि - सक्थाः । त्रयः । हैमन्तिकाः । अवलिप्ता इत्यव-लिप्ताः । त्रयः । शैशिराः । सँवत्सरायेति सं - वत्सराय । निवक्षस इति नि - वक्षसः ॥रोहितः कृष्णा धूम्रललामाः - पृश्निः श्यामा अरुणललामाः -शितिबाहुः शिल्पाः

श्येनीः श्यामललामा - उन्नतः सिद्ध्मा धात्रे पौष्णाः श्येतललामाः - कर्णा बभ्रुललामाः - शुण्ठा
गौरललामा - इन्द्राय कृष्णाललामा - अदित्यै रोहित ललामः - सौम्या मालङ्गा - वारुणाः सूरः
श्येतललामा - दश ।